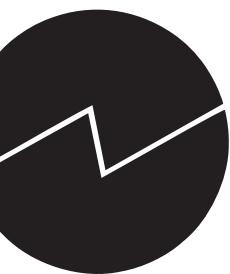

Statistics Norway

Statistisk sentralbyrå

Einar Bjørshol

World Values Survey 2007 Documentation Report

Preface

This documentation report provides information on how the World Values Survey 2007 was conducted. The report is also available in Norwegian¹.

At Statistics Norway, Division for Sample Surveys, the project group was led by Einar Bjørshol. Trond Båshus and Bjørn Nyland developed the computer-assisted interview programme and prepared the data file. Lillian Flekke followed up the local interviewers, and Thore Nafstad-Bakke prepared the sample. Bjørn Are Holth assisted the project group as an advisor.

¹ Please confer “Verdiundersøkelsen 2007. Dokumentasjonsrapporter”, *NOT2008/07*.

Contents

1. Background.....	3
2. Questionnaire.....	3
3. Sample	4
4. Data collection	4
5. Non-response	6
6. Sample Bias.....	10
7. Sample Variance.....	11
8. Processing and Coding.....	12

Tables and Figures

FIGURE 1: RESPONSE RATE DURING DATA-COLLECTION PERIOD.....	5
FIGURE 2: NUMBER OF INTERVIEWS RETURNED PER WEEK.....	6
TABLE 1: KEY FIGURES.....	3
TABLE 2: RESPONSE RATE AND CAUSES OF NON-RESPONSE, 1982 – 2007. PERCENT OF GROSS SAMPLE.	8
TABLE 1 2 CONTINUED.....	9
TABLE 3: POPULATION, GROSS SAMPLE, NET SAMPLE AND NON-RESPONSE. PERCENTAGE BY SEX, AGE AND REGION.	11
TABLE 4: EXPECTED STANDARD DEVIATION BY ESTIMATED PERCENTAGES AND SAMPLE SIZE.	12

Appendices

A	Information letter
B	Information folder
C	Follow-up letter
D	Instruction to interviewers
E	Additional instruction to interviewers
F	Questionnaire
G	Response cards

1. Background

The fifth wave of the World Values Survey was conducted in 2007 by Statistics Norway and commissioned by the Norwegian University of Science and Technology (NTNU) where Professor Ola Listhaug was the contact person. The World Values Survey is a worldwide investigation of sociocultural and political change based on representative national surveys of peoples' values and beliefs. In Norway, the first, second and third waves of the survey were conducted in 1982, 1990 and 1996, respectively. The fourth wave has not been conducted in Norway.

Table 1: Key figures

Key figures		
	Number	Percent
Sample	1700	100
Non-eligible	35	2.1
Non-response	640	37.6
Net sample	1025	60.3
Gross sample	1665	
Questionnaire length	22 pages	
Number of response cards	49	
Survey method	Face-to-face interview	86.7
	Telephone interview	13.3
Survey period	05.03.2007 - 31.05.2007	

2. Questionnaire

The questionnaire was translated from the English Master Questionnaire. Additionally, the Swedish questionnaire from the 2005 survey and the Norwegian questionnaires from the 1990 and 1996 surveys were used to construct the current questionnaire and maintain time series. Translation was carried out by professor Ola Listhaug and his research team, while pre-testing and further translation and adaptation was conducted by Statistics Norway. The questionnaire was not back-translated into English.

The following adaptations were made to conduct the Norwegian survey:

- V43: Minority chosen was “Muslims”.
- V99 and V103 were omitted.
- V185: The Norwegian questionnaire made a distinction between the Church of Norway (Lutheran State church) and other protestant denominations.
- V188-V191: “Churches” was substituted with “The Church of Norway, or the denomination you belong to”.
- V213: The statement was changed into “I see myself as a European”.
- V222: List of languages consisted of “Norwegian” and “Other”.
- V233a was omitted.
- V253: Respondents were asked to estimate household's gross income in 2006.

- V256 was omitted.

All questions were ordered as prescribed by the Master Questionnaire.

3. Sample

1 700 respondents aged 18-79 years² were randomly drawn from the population register to constitute the sample for the survey. The sample was drawn using Statistics Norway's standard sampling frame, which uses random sampling in two stages in order to establish a sampling frame for face-to-face interviews.

The standard sampling frame firstly divides the country into a number of primary sampling areas, which in turn are divided into 109 subpopulations, called strata. The criteria for stratification of primary sampling areas are economic classification³, population density and centrality. The aim is to create strata, which are as homogenous as possible, but still geographically concentrated. The primary sampling units are municipalities or aggregates of municipalities. Municipalities with few inhabitants are grouped together with other municipalities to ensure that each sampling area consists of at least 7 per cent of the total number of inhabitants in the stratum the municipality belongs to. All municipalities with more than 30 000 inhabitants and some with 25 000 to 30 000 inhabitants constitute separate strata.

In the first stage, one primary sampling area from each stratum is selected. Sampling areas which constitute separate strata are drawn with a 100 percent probability, while the remaining areas are drawn with a probability proportional to the size of the area's population.

In the second stage, the respondents are randomly drawn from a population register. The persons in the population register are arranged by a family number and a personal code within the family. This is done to avoid that two or more persons within the same household are selected in the sample. Respondents are drawn with a probability designed to make the sample self-weighting, i.e. all persons in the sampling frame have the same probability of selection.

4. Data collection

The period of data collection was 5th of March – 31st of May 2007. An information letter and an information folder were sent to respondents by mail in order to inform about the survey and motivate them to participate. A further incentive was provided by two gift vouchers, each worth 5 000 NOK, which would be awarded two participants through lottery.

The mode of data collection for the World Values Survey was primarily face-to-face interviewing. Response cards were used extensively during the interview, and conducting the survey interview in one mode would prevent design effects and hold constant various factors in the interview setting. Furthermore, as the estimated average time per interview was 65 minutes, conducting interviews by telephone was considered little viable. On the other hand, these strict criteria complicated the follow-up of non-response. In several sampling areas there's only one interviewer present, and such areas may be too remotely located to send interviewers from other areas. Moreover, in some cases respondents refused to participate unless the interview was conducted by telephone.

² Age as of the 31st of December 2007.

³ Classification of municipalities following the Population and housing census in 1990 (FoB90). Based on the nature of industry in each municipality.

The period of data collection was concentrated in March, i.e. before Easter, as non-contact rates in Norway tend to increase as the rising temperatures and the brighter days of late spring and summer announce their arrival. The response rate, however, was lower than expected, not due to non-contact, but to outright refusals. Originally, the entire field period was 9 weeks, including two weeks assigned to following up non-response. Yet, due to the low response rate at the end of the ordinary field period, the period of data collection was extended to the end of May, with a few interviews conducted within one week after this deadline. The extended data collection period lasted almost 4 weeks, which was primarily due to the numerous public holidays in May. Every respondent which was contacted for the second time, received a new information letter.

Initially, a small number of telephone interviews had been permitted when respondents refused to participate in a face-to-face interview. Still, as the number of interviews trailed behind our projected estimates, it was decided to also permit telephone interviews when following up non-contact. This strategy was chosen to limit the non-response rate and was done in agreement with Professor Listhaug. In order to mitigate some of the design effects, several of these respondents received a copy of the response cards before they were interviewed by telephone. Altogether, 86.7 percent of the interviews were conducted as face-to-face interviews, while 13.3 percent were conducted by telephone.

Figure 1 displays the response rate during the period of data collection. The slope illustrates the gross response rate, i.e. the number of interviews as a share of the gross sample. By Easter 476 interviews had been achieved, while at the projected end of the data-collection period, there were 833 interviews at a gross response rate of 54.8 percent. Extending the period of data collection yielded 192 more interviews. Altogether, 1 025 interviews were conducted, and the response rate was 61.6 percent.

Figure 1: Response rate during data-collection period

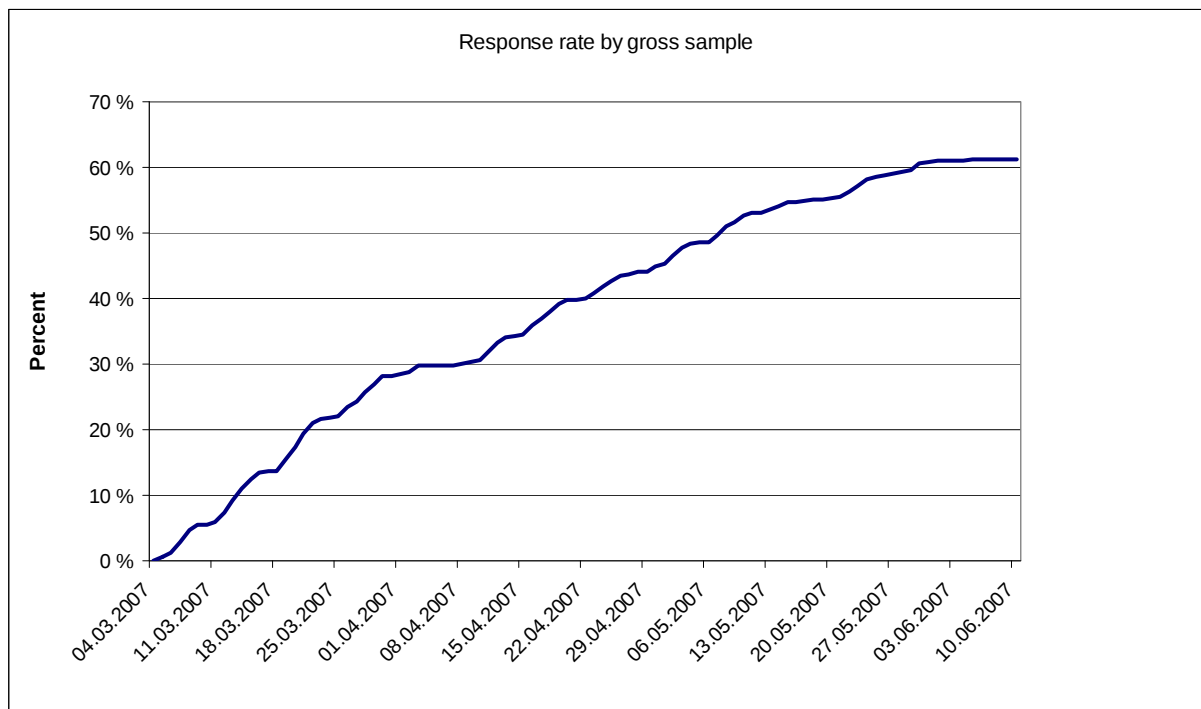
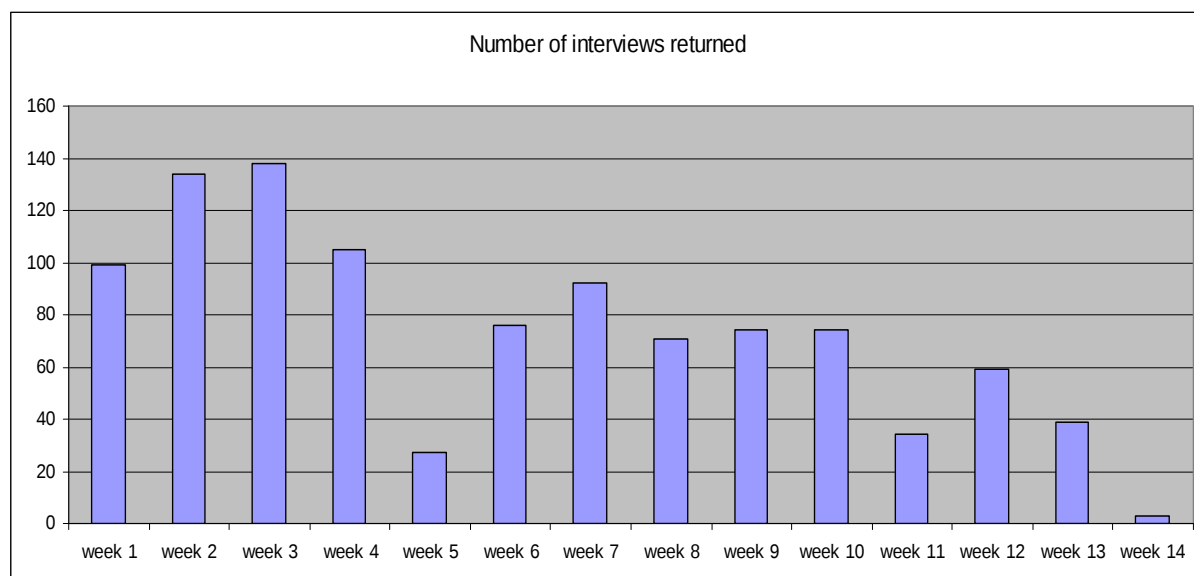

Figure 2 displays the number of interviews conducted per week. The 5th week is Easter, while the 11th and 13th weeks are marked by national holidays. The figure illustrates that relatively few interviews were conducted before Easter, which underlines the necessity of extending the data-collection period.

Figure 2: Number of interviews returned per week

5. Non-response

Out of the 1 700 persons randomly drawn for the sample, 35 persons were either dead, permanently living abroad or living at an institution. Given that those persons are considered ineligible for the interview, the size of the gross sample is 1 665. Interviews were conducted with 1 025 persons, or 61.6 percent of the gross sample. Consequently, the share of non-response was 38.4 percent of the gross sample, or 640 persons.

Several strategies were utilised to mitigate non-response. Before being contacted by an interviewer, respondents received a letter and a folder containing information about the survey. The purpose of sending this information to respondents was, on the one hand, to motivate respondent participation, and, on the other, to form the basis of respondents' informed consent to participate in the survey, a formal condition for collecting data through personal interviews.

The interviewers of Statistics Norway, located all over the country, received a written instruction about the survey. Moreover, telephone conferences in small groups were arranged in order to motivate, provide arguments for participating in the survey, and give the interviewers an opportunity to discuss and clarify questions about the data collection and the questionnaire.

As described in the previous chapter, the data-collection period was extended by almost 4 weeks. Respondents who were re-contacted received a new letter encouraging them to participate in the survey. Moreover, when re-contacting refusals, the interviewers were awarded a bonus of 100 NOK for each interview achieved. 79 interviews were achieved with respondents, who at first contact had refused to participate in the survey.

Still, the non-response rate was higher than expected. Table 2 indicates that refusal is by far the most frequent cause of non-response, constituting as much as 74 percent of the non-response and 28 percent of the gross sample. Less prevalent is not getting in contact with the selected respondent, which was the case for 5 percent of the gross sample. This category includes incidences where interviewers failed to get in contact with respondent due to the latter's temporary absence due to travels, education or work. 3 percent were too ill or in other ways incapacitated from participating, while less than 2 percent were classified as non-response due to other reasons such as language problems and failure to find respondent's address.

The 'No contact' category also includes the category 'No contact for other reasons', which accounts for 13 percent of non-response. This is a residual category including all incidents when interviewers fail to get in touch with respondent and possess insufficient information to classify non-response. Moreover, the residual category also includes incidents when respondent postpones the interview indefinitely without explicitly refusing to participate. These are cases of 'non-response by attrition', in other words.

Table 2 illustrates how participation and non-response by main causes are distributed by respondents' sex, age and residence. The response rate is similar regardless of sex. Concerning non-response causes, women tend to report illness more frequently than men, while it is more difficult to get in contact with men.

The difficulty of getting in contact with the respondent is negatively correlated with respondent's age. On the other hand, older respondents are more likely to report illness as the reason for not participating in the survey. Remarkably, both refusal rate and participation rate is rather similar across age.

Contrasts are greater at a geographical level: The difference between the regions with the highest and the lowest participation rate, Trøndelag and Agder and Rogaland, respectively, is 12.4 percentage points. The two regions also represent the extremes of refusal rates, 22.3 percent and 37.8 percent, respectively; a difference of 15.5 percentage points. The share of respondents not contacted is highest in Oslo and Akershus.

Table 2 also lists the corresponding data for the previous waves of the World Values Survey conducted in Norway, i.e. in 1982, 1990 and 1996⁴. Comparing the data indicates that there has been a steady decline in overall response rate over time. This is due to an increasing refusal rate, as the share of respondents not contacted and the share of respondents who report illness have remained quite stable.

⁴ These data are from the documentation report for the 1996 survey: Hanne Marit Teigum (1997): "Verdiundersøkelsen 1996. Dokumentasjonsrapport", Notat, Statistisk sentralbyrå. The report is only available in Norwegian.

Table 2: Response rate and causes of non-response, 1982 – 2007. Percent of gross sample.

	Interviews	Refusals	Incapacitated	No contact	Other causes	Number of persons
2007						
Total	61.6	28.4	3.0	5.3	1.7	1 665
Sex						
Male	61.8	28.0	2.2	6.5	1.5	832
Female	61.4	28.8	3.7	4.2	1.9	833
Age						
18 – 24 years	61.4	27.9	1.1	8.0	1.7	176
25 – 44 years	61.6	28.8	0.2	6.7	2.8	645
45 – 66 years	62.2	28.0	4.3	4.3	1.2	632
67 – 79 years	59.9	28.8	9.0	2.3	0	212
Region						
Oslo and Akershus	63.5	23.6	2.1	6.9	3.9	389
Eastern Norway ⁵	60.6	30.1	3.8	4.4	1.1	449
Agder and Rogaland ⁶	55.9	37.8	1.4	3.6	1.3	222
Western Norway ⁷	61.6	27.5	3.7	6.5	0.7	294
Trøndelag ⁸	68.3	22.3	2.0	5.4	2.0	148
Northern Norway ⁹	61.8	29.0	4.3	4.3	0.6	162
1996						
Total	67.6	21.1	2.5	4.7	4.0	1666
Sex						
Male	69.5	18.1	2.0	5.8	4.6	790
Female	66.0	23.9	3.0	3.7	3.5	876
Age						
18 – 24 years	68.9	17.0	0	9.2	4.9	206
25 – 44 years	70.4	17.9	0.9	5.4	5.4	703
45 – 66 years	67.1	24.3	2.2	3.6	2.8	535
67 – 79 years	59.0	27.5	10.8	0.9	1.8	222
Region						
Oslo and Akershus	67.2	20.5	2.7	5.2	4.4	366
Eastern Norway	64.0	21.8	3.7	6.0	4.5	464
Agder and Rogaland	68.9	23.6	2.7	2.7	2.2	225
Western Norway	70.1	20.1	2.1	3.9	3.9	284
Trøndelag	72.9	20.0	0.6	3.2	3.2	155
Northern Norway	68.0	20.3	1.2	5.2	5.2	172

⁵ Eastern Norway includes the counties Buskerud, Hedmark, Oppland, Telemark, Vestfold and Østfold.

⁶ Agder and Rogaland represents the counties Aust-Agder, Vest-Agder and Rogaland.

⁷ Western Norway represents the counties Hordaland, Sogn og Fjordane and Møre og Romsdal.

⁸ Trøndelag represents the counties Nord-Trøndelag and Sør-Trøndelag.

⁹ Northern Norway represents the counties Finnmark, Nordland and Troms.

Table 1 2 continued.

	Interviews	Refusals	Incapacitated	No contact	Other causes	Number of persons
1990						
Total	72.0	14.5	2.3	5.1	6.1	1720
Sex						
Male	74.4	12.1	0.9	5.6	6.9	853
Female	69.7	17.0	3.6	4.5	5.3	867
Age						
18 – 24 years	70.2	6.8	0.5	10.2	12.2	205
25 – 44 years	76.9	10.6	0.9	4.9	6.8	696
45 – 66 years	70.6	19.5	2.6	3.7	3.5	568
67 – 79 years	63.3	20.3	6.8	4.4	5.2	251
Region						
Oslo and Akershus	67.8	11.0	3.2	9.3	8.7	345
Eastern Norway	76.2	15.8	2.0	2.2	3.8	501
Agder and Rogaland	76.1	13.6	1.2	4.1	4.9	243
Western Norway	74.0	13.8	3.1	4.2	4.8	289
Trøndelag	62.4	15.6	1.4	5.7	14.9	141
Northern Norway	67.7	18.9	2.0	7.0	4.5	201
1982						
Total	79.2	10.6	2.3	4.8	3.2	1320
Sex						
Male	80.2	8.8	1.6	5.7	3.7	683
Female	78.0	12.6	3.0	3.8	2.7	637
Age						
18 – 24 years	74.1	7.6	1.6	9.7	7.0	185
25 – 44 years	81.1	9.7	1.0	5.4	2.9	518
45 – 66 years	81.1	11.8	1.9	2.8	2.4	423
67 – 79 years	74.7	13.4	7.2	2.6	2.1	194
Region						
Oslo and Akershus	77.0	9.3	3.0	6.3	4.5	269
Eastern Norway	78.0	14.6	2.3	4.1	1.0	391
Agder and Rogaland	81.4	9.3	2.7	4.4	2.2	183
Western Norway	83.2	6.7	1.7	2.5	5.9	238
Trøndelag	79.1	5.5	3.6	9.1	2.7	110
Northern Norway	76.7	14.7	0	4.7	3.9	129

The difference in participation rates between men and women seem to have leveled out at the start of the 21st century, while patterns of non-response are mostly identical over time. Similar trends can be observed when looking at age groups: Patterns of illness and non-contact are resilient, while participation and refusal rates have become more balanced in the last wave. Indeed, the participation rate of respondents aged 67 – 79 years has actually increased slightly between the previous round in 1996 and this years' survey. Turning to the geographical dimension, it is more difficult to spot any clear trends.

6. Sample Bias

Non-response error might lead to sample bias when the distribution of certain characteristics differs between respondents who were randomly drawn to represent the population as a whole (the gross sample) and respondents who actually participated in the survey (net sample). Sample bias related to one characteristic doesn't necessarily imply that the net sample is biased related to other characteristics. Vice versa, strong correlation for one characteristic is no guarantee for an unbiased net sample when it comes to the distribution of other characteristics.

Sample bias may also be the product of sampling error, i.e. when the distribution of a certain characteristic in the gross sample deviates from the distribution of the same characteristic in the target population. Coverage error is another source of sample bias and occurs when the sampling source is flawed and poorly represents the population.

When assessing sample bias, attention should primarily be directed towards the differences between the net sample and the gross sample rather than between the gross sample and the population. In the latter case, deviations are due to coincidences when drawing a sample. When looking at a specific population group, persons included in the (gross) sample can be expected to not deviate systematically from persons excluded from the sample, other things held constant. However, when comparing the gross sample to the net sample, there's a risk that respondents who participated in the survey (net sample) have systematically different characteristics from respondents who did not participate (non-response).

Table 3 lists the distribution of the characteristics sex, age and geography in the population, the gross sample, the net sample and in the non-response group. The last column illustrates whether different groups are under-represented (negative values) or over-represented (positive values) in the net sample compared to the gross sample. There are negligible deviations between gross sample and net sample for the variables sex and age. The distribution of men and women in the net sample is identical to the distribution in the population, while sampling has led to a small overrepresentation of older persons (45 – 79 years) compared to younger persons (18 – 44 years).

Stronger deviations between the gross and net samples are found in the geography variable: Agder and Rogaland is underrepresented, while Trøndelag and Oslo and Akershus are slightly overrepresented. With the exception of Oslo and Akershus, this mirrors the response rates of the two regions, as commented in the previous chapter. Moreover, deviations caused by non-response aggravate minor deviations between population and the gross sample for all regions with the exception of Northern Norway. Yet, the deviations are relatively small, and using weights should not be necessary. All in all, the net sample should be considered representative for the population.

Table 3: Population, gross sample, net sample and non-response. Percentage by sex, age and region.

	Population ¹⁰	Gross sample	Net sample	Non-Response	Difference Net – Gross
Total	100	100	100	100	
Sex					
Male	50.1	50.0	50.1	49.7	0.1
Female	49.9	50.0	49.9	50.3	- 0.1
Age					
18 – 24 years	11.7	10.6	10.5	10.6	- 0.1
25 – 44 years	39.5	38.7	38.7	38.8	0
45 – 66 years	37.1	38.0	38.3	37.3	0.3
67 – 79 years	11.7	12.7	12.4	13.3	- 0.3
Region					
Oslo and Akershus	22.9	23.4	24.1	22.2	0.7
Eastern Norway	27.5	27.0	26.5	27.7	- 0.5
Agder and Rogaland	13.9	13.3	12.1	15.3	- 1.2
Western Norway	17.0	17.7	17.7	17.7	0
Trøndelag	8.7	8.9	9.8	7.4	0.9
Northern Norway	10.0	9.7	9.8	9.7	0.1
Number of persons	3 331 615	1 665	1 025	640	

7. Sample Variance

Survey data are inherently associated with uncertainty which is called sampling variance. This refers to the difference between the estimate derived from a sample survey and the 'true' value that would result if a census of the whole population were carried out under the same conditions. However, when the sample has been randomly drawn it is possible to calculate the expected sampling variance.

Usually, the uncertainty of an estimate is measured by the standard deviation of the estimate's observed value. The standard deviation depends on the number of observations in the sample, the way the sample has been drawn and the estimate's distribution in the population. The latter parameter is unknown, but still it is possible to roughly calculate the standard deviation in the sample. Such calculations have not been made exclusively for the current survey. Hence, Table 4 shows a standardized distribution of how the standard deviation for an observed percentage estimate varies with the sample size. Uncertainty increases when the number of observations decreases. Also, uncertainty is highest for observed percentage estimates close to 50 percent.

¹⁰ Persons aged 18 – 79 years on the 31st of December 2006.

Table 4: Expected standard deviation by estimated percentages and sample size.

Number of observations	5/95	10/90	15/85	20/80	25/75	30/70	35/65	40/60	50/50
25	6.7	9.2	10.9	12.2	13.3	14.0	14.6	15.0	15.3
50	4.7	6.4	7.7	8.6	9.3	9.8	10.2	10.5	10.7
100	3.3	4.5	5.4	6.0	6.5	6.9	7.2	7.4	7.5
200	2.3	3.2	3.8	4.3	4.6	4.9	5.1	5.2	5.3
300	1.9	2.6	3.1	3.5	3.8	4.0	4.1	4.2	4.3
500	1.5	2.0	2.4	2.7	2.9	3.1	3.2	3.3	3.4
800	1.2	1.6	1.9	2.1	2.3	2.4	2.5	2.6	2.7
1 025	1.0	1.4	1.7	1.9	2.0	2.1	2.2	2.3	2.3

The standard deviation is then used to calculate a confidence interval, i.e. an interval which to a determined possibility will contain the true value of an estimate. If the estimate is E and the standard deviation is s , then it is 95 percent probable that the confidence interval $E \pm 1.96s$ will contain the true value.

The following example from the World Values Survey illustrates how Table 4 can be used to find confidence intervals: Question V137 asks respondents how much confidence they have in the courts. 85 percent of the respondents say they have a great deal or quite a lot of confidence in the courts. The number of observations is 1 025, the expected standard deviation is 1.4, and the confidence interval, then, is $85 \pm (1.96 \times 1.7 \text{ percent})$. Hence, there's a 95 percent probability that the interval 81.7 – 88.3 percent contains the true share of persons aged 18 – 79 years with a great deal or quite a lot of confidence in the courts.

When comparing two estimated percentages, the uncertainty of the difference between the two estimates is usually higher than the uncertainty related to each of the estimates. The standard deviation for the difference between two estimates is calculated by the square root of the sum of the squared standard deviations for the two estimates. A confidence interval for the true value of the difference between the two estimates can then be calculated as sketched out above.

8. Processing and Coding

The data collection mode in this survey was computer assisted personal or telephone interviews (CAPI/CATI), using the interview programme Blaise developed in the Netherlands. Data entry control functions are built into the electronic questionnaire, which reduces the need for posterior data control. The control functions in the programme are as follows:

Firstly, all selections are done automatically by the programme, thus reducing the risk of errors in the selections done by interviewers. Secondly, all numeric variables have absolute limits for data entry. For example when entering the number of hours worked per week it is impossible to enter numbers above 168. Thirdly, and similarly, there are built in checks (hard error), which are impossible to override. An obvious example is that year and date of birth is checked against the date of the interview. Fourthly, and lastly, there are signals (soft error) which give a warning to the interviewer if the answer is either unlikely because it is extreme or because it does not correspond to answers given to questions asked earlier. These signals can be overridden if the answer in question is confirmed.

No errors of any importance were detected in the data control posterior to the data-collection period. Two variables were coded posterior to data collection:

- V185: The Church of Norway (Lutheran State church) and other protestant denominations were grouped together as “Protestant”, as prescribed by the Master Questionnaire. The distinction between the Church of Norway and other protestant denominations has been retained in the dataset as variable V185b.
- V253: The variable was coded into ten deciles, each containing 94 respondents, with the following cut-off points:

10 percent: 200 000 NOK
20 percent: 280 000 NOK
30 percent: 350 000 NOK
40 percent: 420 000 NOK
50 percent: 500 000 NOK
60 percent: 600 000 NOK
70 percent: 700 000 NOK
80 percent: 800 000 NOK
90 percent: 950 000 NOK

Appendix A: Information Letter

Oslo, mars 2007

Saksbehandler: Einar Bjørshol

Seksjon for intervjuundersøkelser

Undersøkelse om holdninger og verdier i Norge

Statistisk sentralbyrå (SSB) gjennomfører i vår Verdiundersøkelsen for å få ny og bedre kunnskap om hvilke verdier vi har i dagens Norge. Spørsmålene dreier seg om familieverdier, tillit til andre, arbeid, religion og ulike politiske tema. Undersøkelsen har vært gjennomført tre ganger tidligere og er med i et internasjonalt forskningssamarbeid. Dette gir unike muligheter både til å sammenligne Norge med andre land, og til å observere hvordan holdninger og meninger har endret seg de siste 25 årene her til lands. SSB gjennomfører Verdiundersøkelsen på oppdrag fra Institutt for sosiologi og statsvitenskap ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU).

Du er en av 1 700 personer i alderen 18-79 år som er trukket tilfeldig fra folkeregisteret til å delta i denne undersøkelsen. Sammen representerer dere et speilbilde av befolkningen i denne aldersgruppen, og **vi kan derfor ikke erstatte deg med noen annen**. For at resultatene skal bli så riktige som mulig, er det avgjørende at alle som er trukket ut blir med. Dine svar er veldig viktige for oss! Men samtidig vil vi understreke at det er frivillig å delta, og du kan når som helst trekke deg og be om at opplysningene blir slettet.

I løpet av kort tid vil en av våre intervjuere kontakte deg for å avtale når det passer å besøke deg for å foreta et intervju. Dersom du ønsker å bli intervjuet et annet sted enn hjemme, kan du avtale dette med intervjueren. **Alle som deltar i undersøkelsen er med i trekningen av to gavekort til en verdi av 5 000 kroner hver.**

Undersøkelsen gjennomføres etter lovpålagte regler, og SSB har utnevnt et eget personvernombud godkjent av Datatilsynet. **SSB vil aldri offentliggjøre eller formidle videre opplysninger om enkeltpersoner.** Innen ett år etter at undersøkelsen er avsluttet, vil opplysningene bli anonymisert slik at identifisering av den enkelte ikke skal være mulig. Et anonymisert datamateriale vil gjøres tilgjengelig for internasjonal forskning.

I den vedlagte brosjyren finner du flere opplysninger om undersøkelsen. Trenger du ytterligere informasjon, kan du ringe oss gratis på telefon 800 83 028 eller sende en e-post til prosjektleder Einar.Bjorshol@ssb.no. Generelle spørsmål vedrørende personvern i SSB kan rettes til vårt personvernombud, tlf. 21 09 00 00 eller e-post personvernombudet@ssb.no.

Med vennlig hilsen

Øystein Olsen
adm. direktør

Anne Sundvoll
seksjonssjef

Oslo, mars 2007
Sakshandsamar: Einar Bjørshol
Seksjon for intervjuundersøkingar

Undersøking om haldningar og verdjar

Statistisk sentralbyrå (SSB) gjennomfører i vår Verdiundersøkinga for å få ny og betre kunnskap om kva verdjar vi har i Noreg i dag. Spørsmåla handlar mellom anna om familieverdjar, tillit til andre, arbeid, religion og ulike politiske tema. Undersøkinga har vore gjort tre gonger tidlegare og er med i eit internasjonalt forskningssamarbeid. Difor gjev ho unike moglegheiter både til å samanlikne Noreg med andre land, og til å sjå korleis haldningar og meiningar har endra seg dei siste 25 åra her til lands. SSB gjennomfører Verdiundersøkinga på oppdrag frå Institutt for sosiologi og statsvitskap ved Noregs teknisk-naturvitskaplege universitet (NTNU).

Du er ein av 1 700 personar i alderen 18-79 år som er trekt tilfeldig frå folkeregisteret til å vere med i denne undersøkinga. Saman speglar de heile folket i denne aldersgruppa, og difor kan vi ikkje bytta deg ut med nokon annan. For at resultata skal verta mest mogleg riktige, er det avgjerande at alle som er trekt ut vert med. **Svara dine er særst viktige for oss!** Samstundes understrekar vi at deltakinga er frivillig, og du kan når som helst trekkje deg frå undersøkinga og krevje at opplysingane vert sletta.

Innan kort tid vil ein intervjuar frå SSB kontakta deg for å gjera ei avtale om kva tid det passer med ei vitjing for å intervjuar deg. Skulle du i staden ønskje at intervjuet vart gjort ein annan plass, kan du gjera ei avtale om dette med intervjuaren. **Alle som tar del i undersøkinga er med i trekkinga av to gåvekort på 5 000 kroner kvar.**

Undersøkinga vert gjennomført etter lovpålagde reglar, og SSB har nemnd eit eige personvernombod godkjend av Datatilsynet. **SSB vil aldri offentliggjere eller gje vidare opplysingar om einskildpersonar.** Innan eitt år etter at undersøkinga er avslutta, vil vi opplysingane verte anonymiserte slik at det ikkje skal vera mogleg å identifisere einskildmenneske. Eit anonymisert datamateriale vil vera tilgjengeleg for internasjonal forskning.

I den vedlagte brosjyren finn du fleire opplysingar om undersøkinga. Treng du meir informasjon, kan du ringje oss gratis på telefon 800 83 028 eller sende ein e-post til prosjektleiar Einar.Bjorshol@ssb.no. Ein kan òg spørje SSB sitt personvernombod om personvern generelt på tlf. 21 09 00 00 eller e-post: personvernombudet@ssb.no.

Med vennleg helsing

Øystein Olsen
adm. direktør

Anne Sundvoll
seksjonssjef

Hvem er vi?

Statistisk sentralbyrå har hovedansvaret for offisiell statistikk i Norge. SSBs oppgave er å samle inn informasjon og gi kunnskap om samfunnets oppbygning, virksomhet og utvikling. Det er lovbestemt at denne statistikken skal utarbeides på et uavhengig grunnlag, ha høy kvalitet og spres som et felles gode for samfunnet.

Seksjon for intervjuundersøkelser
er ansvarlig for gjennomføringen av Verdiundersøkelsen.

Institutt for sosiologi og statsvitenskap, NTNU

Professor Ola Listhaug ved NTNU har det faglige ansvaret for Verdiundersøkelsen. Han har stått sentralt i arbeidet med undersøkelsen både i Norge og internasjonalt og har skrevet en rekke bøker og artikler basert på resultater fra den.

Kontakt oss

Dersom du ønsker flere opplysninger om undersøkelsen og om hva resultatene skal brukes til, kan du sende en e-post til eij@ssb.no. Du kan også ringe gratis til **grønt nummer 800 83 028**.

Statistisk sentralbyrå

Seksjon for intervjuundersøkelser
Kongens gate 7
Postboks 8131 Dep.
0033 Oslo
Telefon: 21 09 46 67
Telefaks: 21 09 49 89
www.ssb.no

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

Foto: Berit Roald, Scanpix / Design: Siri Boquist

Hva er viktig for deg?

Verdiundersøkelsen er en global undersøkelse om de grunnleggende verdiene i et samfunn. Spørsmålene dreier seg om familieverdier, religion, tillit til andre, arbeid, og meninger i aktuelle politiske spørsmål som miljøvern, innvandring og fattigdomsbekjempelse i inn- og utland. Hensikten med undersøkelsen er ikke å registrere kunnskap, men å tegne et helhetlig bilde av hva Norges befolkning synes er viktig for landet og hva som virkelig betyr noe i egne liv. Derfor er alle svar like verdifulle.

Hva får vi svar på?

I tillegg til å si noe om verdisynet blant dagens befolkning, vil undersøkelsen også kunne si noe om kulturelle endringer i Norge. Verdiundersøkelsen har tidligere vært gjennomført i 1982, 1990 og 1996, og årets undersøkelse vil derfor gi solid kunnskap om skiftninger i holdninger og verdier de siste 25 årene.

Siden starten har Verdiundersøkelsen vært en del av det internasjonale forskningssamarbeidet World Values Survey. Dette gjør det også mulig å sammenligne verdisynet i Norge med en rekke land over hele verden. Årets undersøkelse gjennomføres i over 50 land fra alle verdensdeler.

Hvorfor er dine svar viktige?

Vi kan ikke intervju alle i hele Norge. Derfor har vi trukket et tilfeldig utvalg på 1 700 kvinner og menn i alle aldersgrupper og landsdeler. Hver enkelt i dette utvalget representerer en større gruppe mennesker, og resultatene fra Verdiundersøkelsen vil dermed danne et bilde av holdninger og verdier for den voksne befolkningen i Norge som helhet.

Dersom et fåtall mennesker i én gruppe deltar i undersøkelsen, kan statistikken gi et skjevt og uriktig bilde av virkeligheten. Nettopp derfor er det viktig at så mange som mulig blir med. Vi kan ikke erstatte deg med noen annen.

Slik gjennomføres Verdiundersøkelsen

I løpet av våren vil en intervjuer fra Statistisk sentralbyrå (SSB) kontakte deg for å avtale et intervju. Sammen blir dere enige om tid og sted for intervju. Det kan være hjemme hos deg eller på et annet egnet sted. Selve intervjuet foregår ved at intervjueren leser opp spørsmålene fra en bærbar pc og taster inn svarene dine.

Statistisk sentralbyrå ivaretar personvernet

Undersøkelsen gjennomføres etter lovpålagte regler. Alle som jobber i SSB har taushetsplikt, og det vil aldri bli kjent utenfor SSB hva den enkelte har svart på undersøkelsen. Forskere i Norge og andre land får kun tilgang til anonyme opplysninger fra undersøkelsen.

SSB har utnevnt eget personvernombud godkjent av Datatilsynet. Har du spørsmål om personvern kan du kontakte SSBs personvernombud på tlf. 21 09 00 00 eller e-post: personvernombudet@ssb.no.

Appendix C: Follow-up Letter

Oslo, mai 2007

Saksbehandler: Einar Bjørshol

Seksjon for intervjuundersøkelser, tlf: 800 83 028 (gratis)

Verdiundersøkelsen – hva er viktig for deg?

Du har tidligere blitt kontaktet om deltakelse i Verdiundersøkelsen. Fordi det er viktig for oss at alle som er trukket ut blir med, tillater vi oss å kontakte deg igjen. Vi håper at tidspunktet passer deg bedre nå. I tillegg ønsker vi nå å gi deg mer informasjon om undersøkelsen, og vi håper at du dermed får lyst til å være med når vår intervjuer om kort tid kontakter deg.

Dere som er trukket ut til å delta i undersøkelsen gir et bilde av befolkningen i Norge. Da er det viktig at vi får med like mange menn og kvinner, at alle aldersgrupper er godt representert, og at vi får med folk fra alle deler av landet. Dersom mange i enkelte av disse gruppene ikke blir med, vil resultatene kunne gi en feil framstilling av folks holdninger til sentrale spørsmål. **Vi har ikke muligheten til å erstatte deg med en annen.**

Verdiundersøkelsen blir foretatt i mer enn femti land over hele verden. Hensikten er å finne ut hvilke holdninger, verdier og politiske spørsmål som folk flest er opptatt av her til lands og sammenligne dette med andre land. Spørsmålene handler blant annet om hva slags verdier du synes er viktige, hva du mener om politiske spørsmål som miljøvern og bistand, i tillegg til flere andre temaer som berører livene våre. Vi prøver ikke å finne ut hvor mye folk kan om ulike spørsmål, men hva folk synes er viktig. **Derfor er alle svar like verdifulle.**

Resultatene i undersøkelsen er viktige både for myndighetene og forskere. I tillegg til at forskere i Norge og hele verden vil utgi bøker og artikler med analyser fra undersøkelsen, vil resultatene bli offentliggjort gjennom aviser og fjernsyn. Samtidig med offentliggjøringen vil du som deltar i undersøkelsen også få tilsendt en brosjyre med noen av de mest interessante resultatene.

Det er frivillig å delta, men vi håper likevel at du har lyst til å være med og benytte anledningen til å si hva som er viktig for deg. **De som deltar i undersøkelsen er også med i trekningen av to gavekort à 5 000 kroner.** Dersom du har spørsmål om undersøkelsen, kan du ringe oss gratis på telefonnummer 800 83 028 eller spørre intervjueren som kontakter deg.

Med vennlig hilsen

Anne Sundvoll
seksjonssjef

Einar Bjørshol
planlegger

Oslo, mai 2007
Sakshandsamar: Einar Bjørshol
Seksjon for intervjuundersøkingar, tlf: 800 83 028 (gratis)

Verdiundersøkinga – kva er viktig for deg?

Du har tidlegare vorte kontakta i samband med Verdiundersøkinga. Av di det er viktig for oss at alle som er trekte ut blir med, freistar vi kontakte deg igjen med ei von om at tidspunktet passar betre no. Samstundes ønskjer vi å gje deg meir informasjon om undersøkinga, og vi vonar at du ønskjer å vera med når ein av våre intervjuarar tek kontakt med deg om kort tid.

De som er trekte ut til å vera med i undersøkinga, skapar eit bilete av befolkninga i Noreg. Difor er det viktig at vi får med like mange menn og kvinner, at alle aldersgrupper vert godt representerte, og at vi får med folk frå alle delar av landet. Dersom mange i enkelte av desse gruppene ikkje blir med, vil resultata kunne gje ei feil framstilling av kva grunnleggjande haldningar og verdiar folk har. **Vi kan ikkje erstatte deg med ein annan.**

Verdiundersøkinga vert gjennomført i meir enn femti land i heile verda. Formålet er å finne ut kva haldningar, verdiar og politiske spørsmål som folk flest er opptekne av her til lands og samanlikne det med andre land. Spørsmåla handlar bland anna om kva verdiar du tykkjer er viktige, kva du meiner om politiske spørsmål som miljøvern og bistand, i tillegg til fleire andre tema som er nært knytte til liva våre. Vi freistar ikkje å finne ut kor mykje folk kan om desse spørsmåla, men kva folk tykkjer er viktig. **Difor er alle svar like verdfulle.**

Resultata frå undersøkinga er viktige både for styresmaktene og forskarar. I tillegg til at forskarar i Noreg og Europa vil gi ut bøker og artiklar med analyse frå undersøkinga, vil resultata bli offentleggjorte gjennom aviser og fjernsyn. Samstundes med offentleggjeringa vil du som tar del i undersøkinga få sendt ei brosjyre i posten med nokre av dei mest interessante resultata.

Det er frivillig å vera med, men vi vonar at du likevel ønskjer nytte høvet til å få fram kva som er viktig for deg. **Dei som blir med på undersøkinga, er med i trekkinga av to gåvekort à 5 000 kroner.** Skulle du ha spørsmål om undersøkinga, kan du ringje oss gratis på telefonnummer 800 83 028 eller spørje intervjuaren som kontaktar deg.

Med venleg helsing

Anne Sundvoll
Anne Sundvoll
seksjonssjef

Einar Bjørshol
Einar Bjørshol
planleggjar

Appendix D: Instruction

Verdiundersøkelsen 2007

Produktnummer 1021-0

Instruks

Orientering og veiledning for intervjuere

INNHold

1. ORIENTERING OM UNDERSØKELSEN	2
1.1 OPPDRAGSGIVERE	2
1.2 BAKGRUNN OG FORMÅL	2
1.3 MOTIVERING AV IO	2
2. GJENNOMFØRING AV UNDERSØKELSEN.....	2
2.1 UTVALG	2
2.2. INNSAMLINGSMETODE.....	3
2.3 INTERVJUTID	3
2.4 INNSAMLINGSPERIODE	3
2.5 IO-BREV OG BROSJYRE.....	3
2.6 INCITAMENT.....	3
2.7 FORBEREDELSESTID	3
2.8 HVA SKJER MED DATAENE - REGISTERKOBLING, ANONYMISERING, SLETING	3
3 SKJEMAET.....	3
3.1 OM Å STILLE HOLDNINGSSPØRSMÅL.....	4
3.2 ENKELTSPØRSMÅL	4

VEDLEGG: Informasjonsbrev, brosjyre, svarkort, spørreskjema, IO-liste.

Intervjuerkontakt:	Lillian Flekke	21 09 42 27
Programmering:	Trond Båshus	450 04 920
Utvalgstrekking:	Thore Nafstad-Bakke	21 09 49 80
Planlegger:	Einar Bjørshol	21 09 46 04

1. Orientering om undersøkelsen

1.1 Oppdragsgivere

Oppdragsgiver er Ola Listhaug, professor i statsvitenskap ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU).

1.2 Bakgrunn og formål

Verdiundersøkelsen 2007 søker å kartlegge holdninger, meninger og verdisyn i Norges befolkning. Undersøkelsen gjennomføres i år for fjerde gang i Norge. De tre foregående undersøkelsene ble også gjennomført av Statistisk sentralbyrå i årene 1982, 1990 og 1996.

Tema som berøres i undersøkelsen er holdninger og verdier knyttet til religion og livssyn, moral, familie, politikk og aktuelle samfunnsspørsmål. Ettersom det ikke anvendes registerkoblinger (se 2.8.), avsluttes undersøkelsen med en spørsmålsbolk om IOs utdanning og arbeid.

Verdiundersøkelsen 2007 er en del av det internasjonale forskningssamarbeidet World Values Survey. Den samme undersøkelsen gjennomføres dermed i over femti land fra hele verden, noe som gir enestående muligheter til å sammenligne av norske verdimønstre med andre land. Mange av spørsmålene i årets undersøkelse har dessuten vært stilt tidligere og vil si noe om endringer i den norske befolkningens verdisyn de siste 25 årene.

1.3 Motivering av IO

Undersøkelsen handler om temaer som folk flest er opptatt av og som berører både deres dagligliv og deres grunnleggende personlige verdier. Meninger om arbeid, samfunnsutvikling, miljøvern, religiøsitet og familieverdier er alle temaer som alle har like gode utgangspunkt for å mene noe om. Vi er ikke ute etter å måle kunnskap, men registrere hva alle slags mennesker synes er viktig. Derfor er ingen svar mindre eller mer viktige enn andre, og alle svar er like viktige.

De som er trukket ut skaper til sammen et helhetsbilde av den voksne befolkningen i Norge. Derfor er det viktig at vi får med både menn og kvinner, alle aldersgrupper og alle landsdeler, ellers vil undersøkelsen kunne gi et ufullstendig eller feilaktig bilde av verdier og holdninger i Norge.

Her er et forslag til hvordan dere kan henvende dere til IO ved første kontakt:

Hei. Jeg heter _____ og ringer fra Statistisk sentralbyrå. Vi gjennomfører for tiden en stor internasjonal undersøkelse om hva mennesker synes er viktig i livet. Undersøkelsen gjennomføres i mange land, og du har blitt tilfeldig trukket ut til å være med i den norske delen av undersøkelsen. Vi vil gjerne høre dine synspunkter om forskjellige tema. Dine svar vil bli behandlet konfidensielt og vil gi oss bedre kunnskap om hva mennesker fra ulike deler av verden mener om forskjellige saker og hva de synes er viktig i livet.

2. Gjennomføring av undersøkelsen

2.1 Utvalg

Utvalget består av 1 700 personer i alderen 18-79 år og er trukket ut fra folkeregisteret og etter SSBs standardiserte utvalgsplan. Kravet fra oppdragsgiver er 1 000 gjennomførte intervjuer.

2.2. Innsamlingsmetode

Undersøkelsen skal gjennomføres ved besøk. Det kan åpnes for telefonintervju dersom IO ellers ikke vil la seg intervju, og det kan også bli aktuelt med bruk av telefon der reisetiden blir spesielt lang. Hvert enkelt av disse tilfellene må avklares med feltkontakt.

Imidlertid vil vi bestrebe oss på å bruke telefon i minst mulig grad. Spørsmålene i undersøkelsen er nemlig utformet for personlig intervju og avhengig av at det brukes svarkort. Bruk av telefon som intervjuform vil påvirke IOs svar, og en betydelig andel telefonintervju kan forringe kvaliteten på det endelige datamaterialet.

2.3 Intervjutid

Intervjutiden er anslått til om lag 65 minutter.

2.4 Innsamlingsperiode

Datainnsamlingen gjennomføres våren 2007, nærmere bestemt i perioden fra 5. mars til 7. mai.

2.5 IO-brev og brosjyre

Informasjonsbrev og brosjyre om undersøkelsen sendes ut i uke 9. Det blir kun én utsending.

2.6 Incitament

De som deltar i undersøkelsen er med i trekningen av to gavekort, hvert til en verdi av 5 000 kroner.

2.7 Forberedelsestid

Det er satt av 2,5 timer til forberedelse og 1 time til telefonmøtet. 3,5 timer påføres av kontoret.

2.8 Hva skjer med dataene - registerkobling, anonymisering, sletting

Utover standard opplysninger fra folkeregisteret om navn, fødselsnummer og bosted, vil det ikke kobles registeropplysninger til denne undersøkelsen.

Når datainnsamlingen er gjennomført, blir datamaterialet anonymisert slik at identifisering av den enkelte ikke skal være mulig. Ettersom Verdiundersøkelsen 2007 er en del av det internasjonale forskningssamarbeidet World Values Survey, vil det anonymiserte datamaterialet også gjøres tilgjengelig for internasjonal forskning.

3 Skjemaet

Som forklart i punkt 1.2 er Verdiundersøkelsen både en del av et internasjonalt studie og en tidsserieundersøkelse nasjonalt. Dermed er det mange hensyn å ta i spørreskjemaet for å ivareta sammenlignbarheten i tid og rom. Av den grunn vil nok enkelte spørsmål oppleves som tunge eller som dårlig språk, men vi synes likevel at spørreskjemaet er et godt intervjuedskap.

Ettersom dette er en internasjonal undersøkelse vil kanskje noen av spørsmålene oppfattes som unaturlige eller irrelevante for norske forhold. Gjør IO oppmerksom på at de samme spørsmålene stilles i mange andre land, at det er viktig å registrere og kunne sammenligne forskjeller, og be vedkommende forsøke å svare på spørsmålet likevel.

3.1 Om å stille holdningsspørsmål

Som navnet tilsier handler Verdiundersøkelsen så godt som utelukkende om verdier og meninger. I denne typen undersøkelser, hvor vi spør etter IOs personlige holdninger til en rekke temaer, er det ingen svar som er feil eller mindre gode og riktige enn andre. Det varierer hvor sterke ulike holdningene og meningene er hos IO, og faren for å kunne påvirke svarene er således større ved holdningsspørsmål enn ved rene faktaspørsmål. Derfor er det spesielt viktig å være bevisst at man som intervjuer kun skal være en nøytral part og ikke påvirke IOs svargiving.

I enkelte spørsmål, særlig de av kontroversiell art, kan IO ha en tendens til å ville svare det vedkommende tror er "normalt" eller sosialt akseptert i samfunnet. I slike tilfeller kan det hende at IO svarer litt åpent eller prøvende i et forsøk på å få bekreftelse fra dere. Da er det særdeles viktig å være nøytral og verken bekrefte eller avkrefte, men kun registrere IOs svar.

Ha også denne nøytraliteten i bakhodet når dere skal motivere IO til å bli med på undersøkelsen slik at vi ikke legger føringer for IOs deltakelse i undersøkelsen.

3.2 Enkeltspørsmål

V23

Spørsmålet dreier seg om IOs syn på folk flest, ikke på konkrete personer i sin omgangskrets.

V25

I spørsmålene om medlemskap i frivillige organisasjoner skal medlemskap i helsestudio ikke regnes inn under "Idrettslag eller trimforening".

V27/V30

En fagforening (V27) ivaretar den enkelte ansattes rettigheter og har forhandlingsrett i lønnsforhandlinger, mens en yrkesorganisasjon (V30) er mer en interesseorganisasjon

V57-V58

Det er ingen mellomkategori mellom svaralternativene "Mest enig/uenig". Disse to kategoriene er ikke ment som ytterpunkter, men skal fange opp det IO heller mest mot.

V76-V79

Dette er hypotetiske spørsmål om hvordan IO ville reagert overfor mulige samfunnsendringer i fremtiden. Formuleringen av spørsmålene er dessverre noe kronglete.

V170-V174

Disse spørsmålene, sammen med svarkort 36, inngår i et eksperiment og skal bare gå til halvparten av utvalget. Disse er trukket tilfeldig fra utvalget, og de som skal ha disse spørsmålene er markert med "B" i rubrikken "Delutvalg" i informasjonsbildet. Det er lagt til filter på disse spørsmålene slik at de automatisk går til de rette personene.

V175

Norske politikere snakker i blant om at man ønsker å få bistanden opp i 1 % av landets inntekter (bruttonasjonalinntekt, BNI). Dette inkluderer all type bistand, mens Verdiundersøkelsen kun omtaler bistand til *de aller fattigste landene i verden*, som i 2003 altså var på ca. 0,4 %.

V179-V183

Eksempler på en "regional organisasjon" er EU og Nato.

V188-V191

De som er medlemmer av Den norske kirke (DNK), svarer om DNK, uavhengig av om de er aktive eller passive. De som er medlemmer i andre kirke- eller trossamfunn, svarer om det kirke-/trossamfunnet de tilhører. De som ikke har noen tilhørighet til noen av disse, svarer om DNK, ettersom dette er Norges dominerende trossamfunn.

V238

Det er manglende samsvar mellom spørsmål og svaralternativer: Vi spør etter IOs ”høyeste fullførte utdanning”, mens svaralternativene inkluderer ufullstendig utdanning. Still spørsmålet slik det står skrevet, men dersom IO oppgir en uferdig utdanning, så skal dette kodes.

V253

Som det står i instruks teksten er vi ikke interessert i den eksakte inntekten til IOs husholdningen, men hvilken inntektsgruppe husholdningen tilhører. Etter endt datainnsamling vil derfor beløpene ordnes i stigende rekkefølge og deles inn i ti like store grupper. Deretter vil IO bli tildelt nummeret fra den inntektsgruppen husholdning hans/hennes tilhører, mens selve beløpet blir slettet.

Lykke til med intervjuingen!

Appendix E: Additional Instruction

Verdiundersøkelsen 2007

I løpet av telefonmøtene har det kommet flere nyttige innspill og forespørsler. Ut fra dette er det foretatt noen mindre endringer i skjema. Dessuten mottar dere en utvidet beskrivelse av formålet med og bakgrunnen for Verdiundersøkelsen. Dette kan gjerne brukes i kontakt med IO for å motivere vedkommende til å delta.

Bakgrunn og formål

Verdiundersøkelsen søker å kartlegge de grunnleggende verdiene i samfunnet. Når vi gjør dette over tid, kan vi si noe om hvordan samfunnet vårt har utviklet seg i denne tidsperioden. Hensikten med å kartlegge verdier, er at det er enkeltmenneskenes holdninger og meninger som påvirker det sosiale, økonomiske og politiske liv. Endringer i disse grunnholdningene vil derfor ha sosiale, økonomiske og politiske konsekvenser.

Verdiundersøkelsen gjennomføres i år for fjerde gang i Norge. Tidligere har undersøkelsen blitt gjennomført i 1982, 1990 og 1996. Det er knyttet stor interesse til resultatene fra i år, både fordi det er 11 år siden siste undersøkelse og fordi man da kan sammenligne over en tidsperiode på hele 25 år. De fleste vil nok være enige i at verdier og holdninger i Norge har endret seg siden begynnelsen av 1980-tallet, men Verdiundersøkelsen gir oss data som sier noe om *hvordan* verdiene har endret seg, hvilke endringer som faktisk har funnet sted.

Verdiundersøkelsen inngår i det internasjonale forskningssamarbeidet World Values Survey, og årets undersøkelse gjennomføres i over femti land fra hele verden. Dette gjør det mulig å sammenligne Norge i dag og endringer over tid med andre land: Blir verdimønstrene i forskjellige land likere med årene og med globaliseringen, eller blir de tvert imot enda mer forskjellige?

Mange tema berøres i undersøkelsen. Blant annet spør vi om ulike *politiske spørsmål*, som økonomisk fordeling, teknologisk utvikling, demokrati, miljøvern og bistand. Det er spørsmål om *arbeid*, både eget arbeid og holdninger til arbeid generelt. Det er spørsmål om *likestilling* og kjønnsroller. Det er spørsmål om *religion og religiøsitet*, og det er spørsmål om *tillit* til andre mennesker, til samfunnsinstitusjoner, *deltakelse* i samfunnslivet, og *familieverdier*.

Oppdragsgiver er Ola Listhaug, professor i statsvitenskap ved NTNU i Trondheim. Han har siden starten stått sentralt i arbeidet med Verdiundersøkelsen både nasjonalt og internasjonalt og har publisert flere artikler og bøker ut fra dette. Datasettet fra Verdiundersøkelsen er sannsynligvis det samfunnsvitenskapelige datasettet som er mest brukt på universiteter og høyskoler.

De første resultatene fra undersøkelsen vil være klare i løpet av høsten. Vi kommer da til å sende ut en liten brosjyre til de som har deltatt i undersøkelsen med en kortfattet presentasjon av funnene i Verdiundersøkelsen 2007.

Endringer

V55

I spørsmålet om IOs sivilstatus er alternativet ”Registrert partner” lagt til.

V75

Det er lagt til en hjelpetekst hvor det avklares at ”å slåss for landet vårt” innebærer å yte motstand, det være seg med militære eller ikkevoldelige midler.

V76-V79

Ordstillingen er stokket om litt slik at spørsmålet forhåpentligvis kommer tydeligere fram:

Jeg skal nå lese opp noen endringer i vår levemåte.

- V76 Dersom betydningen arbeidet har i våre liv blir redusert, mener du det ville være bra, dårlig, eller at det ikke ville spilt noen rolle for deg?
- V77 Dersom det blir lagt mer vekt på den teknologiske utviklingen, mener du det ville være bra, dårlig, eller at det ikke ville spilt noen rolle for deg?
- V78 Dersom det blir større respekt for autoriteter, mener du det ville være bra, dårlig, eller at det ikke ville spilt noen rolle for deg?
- V79 Dersom det blir lagt større vekt på familieliv, mener du det ville være bra, dårlig, eller at det ikke ville spilt noen rolle for deg?

V98/V102

Å gå i 1. mai-tog skal regnes som å delta i lovlig demonstrasjon.

V108-V110

Disse spørsmålene er ikke hypotetiske, men gjelder tre miljøproblemer slik de er der IO bor akkurat nå og altså hvor alvorlig IO synes de er.

V115

Vi har rettet siste setning slik at det refereres til riktig person:

Synes du det er rettferdig eller urettferdig at den andre sekretæren er bedre betalt enn den første?

V231-V233

Svaralternativet ”Vil ikke stemme” er ikke satt opp som eget i den internasjonale undersøkelsen, så vi registrerer det sammen med ”Vil ikke svare”. Altså:

11. Vil ikke svare / vil ikke stemme

V255

Med ”stedet der IO bor” mener vi ikke nødvendig kommunetallet. I en by er innbyggertallet gjerne sammenfallende med antallet innbyggere i kommunen. På landet er det andre forhold, og det kan gjerne være flere bygder eller tettsteder innen samme kommune. I disse tilfelle vil vi ha innbyggertallet for den bygda eller tettstedet der IO bor. Det blir selvsagt mange særtilfeller her, men i de mest gravgrendte strøkene vil dere sannsynligvis måtte bruke svaralternativ 1 ”Under 2000 innbyggere” uansett. Ellers stoler vi på deres skjønn.

Appendix F: Questionnaire

VERDIUNDERSØKELSEN 2007

INTERVJUEREN INTRODUSERER SEG SELV:

Hei/God dag. Jeg heter _____ og kommer fra Statistisk sentralbyrå. Vi gjennomfører for tiden en stor internasjonal undersøkelse om hva mennesker synes er viktig i livet. Undersøkelsen gjennomføres i mange land, og du har blitt tilfeldig trukket ut til å være med i den norske delen av undersøkelsen. Vi vil gjerne høre dine synspunkter på forskjellige tema. Dine svar vil bli behandlet konfidensielt og vil gi oss bedre kunnskap om hva mennesker fra ulike deler av verden mener om forskjellige saker og hva de synes er viktig i livet.

VIS KORT 1

Jeg skal nå lese opp noen områder i livet. Vil du for hvert av dem si om dette er et svært viktig område i livet ditt, om det er ganske viktig, ikke særlig viktig, eller ikke viktig i det hele tatt? (1 = svært viktig, 2 = ganske viktig, 3 = ikke særlig viktig, 4 = ikke viktig i det hele tatt)

- V4 Familie
- V5 Venner
- V6 Fritid
- V7 Politikk
- V8 Arbeid
- V9 Religion

- V10 Vil du stort sett beskrive deg selv som meget lykkelig, ganske lykkelig, ikke spesielt lykkelig eller slett ikke lykkelig?
- 1 MEGET LYKKELIG
 - 2 GANSKE LYKKELIG
 - 3 IKKE SPESIELT LYKKELIG
 - 4 SLETT IKKE LYKKELIG

- V11 Hvordan vil du beskrive din nåværende allmenne helsetilstand? Vil du si den er meget bra, bra, middels, eller dårlig?
- 1 MEGET BRA
 - 2 BRA
 - 3 MIDDELS
 - 4 DÅRLIG

VIS KORT 2

Her er en liste over egenskaper som barn kan oppmuntres til å utvikle i hjemmet. Hvilke mener du er spesielt viktige? Velg inntil fem egenskaper.

- V12 Selvstendighet
- V13 Hardt arbeid
- V14 Ansvarsfølelse
- V15 Fantasi
- V16 Toleranse og respekt for andre mennesker
- V17 Sparsommelighet
- V18 Besluttosomhet
- V19 Religiøs tro
- V20 Uselviskheter
- V21 Lydighet

VIS KORT 3

V22 Alt i alt, hvor tilfreds er du med livet ditt for tiden? Svar ut fra denne skalaen som går fra 1 til 10, og hvor 1 betyr at man er svært utilfreds med livet og 10 betyr at man er svært tilfreds.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Svært utilfreds					Svært tilfreds				

V23 Synes du at man generelt kan stole på de fleste mennesker, eller synes du man ikke kan være forsiktig nok i omgangen med mennesker?

- 1 MAN KAN STOLE PÅ DE FLESTE
- 2 MAN KAN IKKE VÆRE FORSIKTIG NOK

Nå skal jeg lese opp en liste med frivillige organisasjoner og foreninger. Kan du for hver enkelt si hvorvidt du er aktivt medlem, passivt medlem eller ikke medlem i det hele tatt?

(1 = aktivt medlem, 2 = passivt medlem, 3 = ikke medlem)

- V24 Kirkelig eller religiøs forening
- V25 Idrettslag eller trimforening
- V26 Kunst-, musikk- eller studiegruppe
- V27 Fagforening
- V28 Politisk parti
- V29 Miljøvernorganisasjon
- V30 Yrkesorganisasjon
- V31 Hjelpe- eller veldedighetsorganisasjon
- V32 Forbrukerorganisasjon
- V33 Andre frivillige organisasjoner

VIS KORT 4

På dette kortet er det listet opp ulike grupper av personer. Vil du fortelle hvilke du ikke vil ha som nabo?

- V34 Narkomane
- V35 Personer av en annen rase
- V36 Personer som har AIDS
- V37 Innvandrere
- V38 Homoseksuelle
- V39 Personer med en annen religion
- V40 Alkoholikere
- V41 Ugifte samboere
- V42 Personer som snakker et annet språk
- V43 Muslimer

Er du enig eller uenig i følgende utsagn?

(1 = enig, 2 = uenig, 3 = ingen av delene)

- V44 Når det er knapt med jobber, bør menn få jobbene fremfor kvinner.
- V45 Når det er få ledige jobber, bør arbeidsgivere prioritere nordmenn fremfor innvandrere.

VIS KORT 5

- V46 En del mennesker mener de har full valgfrihet og selv kan bestemme hvordan livet skal bli. Andre mennesker mener at det de selv gjør har liten innvirkning på hva som skjer med dem. Vil du se på denne skalaen og vise hvor mye valgfrihet og selvbestemmelse du mener du har når det gjelder hvordan livet ditt blir?

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Overhodet ingen								En hel del	

VIS KORT 6

- V47 Tror du at folk flest ville forsøke å utnytte deg hvis de fikk sjansen, eller ville de behandle deg rimelig og rettferdig?

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Folk flest ville forsøke å utnytte meg							Folk flest ville forsøke å være rimelige og rettferdige.		

VIS KORT 7

- V48 Jeg vil nå nevne noen forhold som mange tar i betraktning når de søker etter arbeid. Uavhengig av om du selv leter etter en jobb, hvilket av disse forholdene ville du vurdere til å være det viktigste for deg personlig hvis du søkte etter arbeid?

- 1 God lønn, slik at du slipper å bekymre deg for penger
- 2 En sikker jobb, uten risiko for å bli arbeidsledig
- 3 Arbeide med mennesker du liker (GODE KOLLEGER)
- 4 Et betydningsfullt arbeid som gir deg følelsen av å utrette noe

- V49 Og den nest viktigste?

- 1 GOD LØNN, SLIK AT DU SLIPPER Å BEKYMRE DEG FOR PENGER
- 2 EN SIKKER JOBB, UTEN RISIKO FOR Å BLI ARBEIDSLEDIG
- 3 ARBEIDE MED MENNESKER DU LIKER (GODE KOLLEGER)
- 4 ET BETYDNINGSFULLT ARBEID SOM GIR DEG FØLELSEN AV Å UTRETTE NOE

VIS KORT 8

Jeg vil nå lese opp noen påstander om arbeid som man iblant kan høre. Kan du for hver enkelt av dem si om du er helt enig, noe enig, verken enig eller uenig, noe uenig eller helt uenig?

(1 = helt enig, 2 = noe enig, 3 = verken enig eller uenig, 4 = noe uenig, 5 = helt uenig)

- V50 For å utvikle dine talenter helt og fullt, må du ha en jobb.
V51 Det er ydmykende å få penger uten å ha jobbet for dem.
V52 Mennesker som ikke jobber blir late.
V53 Arbeid er en plikt overfor samfunnet.
V54 Arbeid bør alltid komme først, selv om det betyr mindre fritid.

- V55 Er du for tiden gift, samboer, skilt, separert, [enke/enkemann] eller ugift?

- 1 GIFT/REGISTRERT PARTNER
- 2 SAMBOER
- 3 SKILT
- 4 SEPARERT
- 5 [ENKE/ENKEMANN]
- 6 UGIFT

- V56a Har du barn?
- 1 JA → V56b
 - 2 NEI → V57

HVIS V56A = 1

- V56b Hvor mange barn har du?
- 1 ETT BARN
 - 2 TO BARN
 - 3 TRE BARN
 - 4 FIRE BARN
 - 5 FEM BARN
 - 6 SEKS BARN
 - 7 SYV BARN
 - 8 ÅTTE ELLER FLERE BARN

- V57 Dersom noen sier at et barn trenger et hjem med både far og mor for å få en lykkelig oppvekst, ville du da være mest enig eller mest uenig?
- 1 MEST ENIG
 - 2 MEST UENIG

- V58 Er du mest enig eller uenig i følgende utsagn: "Ekteskapet er en umoderne institusjon"?
- 1 MEST ENIG
 - 2 MEST UENIG

- V59 Dersom en kvinne vil ha et barn som hun ønsker å forsørge alene, uten å ha et fast forhold til en mann, ville du like eller mislike det?
- 1 LIKE
 - 2 MISLIKE
 - 3 AVHENGIG AV / KOMMER AN PÅ

VIS KORT 9

Jeg skal nå lese opp noen påstander. Vil du for hvert utsagn si om du er helt enig, noe enig, noe uenig eller helt uenig?
(1 = helt enig, 2 = noe enig, 3 = noe uenig, 4 = helt uenig)

- V60 Å være husmor er like tilfredsstillende som å ha lønnet arbeid.
V61 Stort sett er menn bedre politiske ledere enn kvinner.
V62 En universitetsutdannelse er viktigere for en gutt enn for ei jente.
V63 Stort sett er menn bedre bedriftsledere enn kvinner.

FORTSATT KORT 9

Mennesker har ulike mål i livet. For hvert av de følgende målene, vil du si om du er helt enig, noe enig, noe uenig eller helt uenig?
(1 = helt enig, 2 = noe enig, 3 = noe uenig, 4 = helt uenig)

- V64 Et av mine viktigste mål i livet har vært å gjøre mine foreldre stolte.
V65 Jeg prøver å være meg selv i stedet for å følge etter andre.
V66 Jeg anstrenger meg virkelig for å leve opp til mine venners forventninger.
V67 Jeg bestemmer selv hvilke mål jeg skal ha i livet.

VIS KORT 10

V68 Hvor tilfreds er du med økonomien i din husholdning? Svar ut fra denne skalaen som går fra 1 til 10, hvor 1 betyr at man er svært utilfreds med økonomien og 10 betyr at man er svært tilfreds.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Svært utilfreds					Svært tilfreds				

VIS KORT 11

V69 Det snakkes iblant om hvilke mål landet vårt burde ha for de neste ti årene. På dette kortet har vi noen av de målene som en del mennesker vil sette høyt. Hvilket av dem synes du er viktigst?

- 1 Å opprettholde høy økonomisk vekst
- 2 Å sørge for at landet har et sterkt forsvar
- 3 Å gi folk mer å si i avgjørelser på jobben og i lokalsamfunnet
- 4 Å forsøke å gjøre by og land penere

FORTSATT KORT 11

V70 Hvilket mål synes du er nest viktigst?

- 1 Å OPPRETTHOLDE HØY ØKONOMISK VEKST
- 2 Å SØRGE FOR AT LANDET HAR ET STERKT FORSVAR
- 3 Å GI FOLK MER Å SI I AVGJØRELSE PÅ JOBBEN OG I LOKALSAMFUNNET
- 4 Å FORSØKE Å GJØRE BY OG LAND PENERE

VIS KORT 12

V71 Jeg skal nå lese opp noen flere mål. Hvilket av disse målene ville du si var viktigst?

- 1 Å opprettholde lov og orden i samfunnet
- 2 Å gi folk mer å si i viktige politiske avgjørelser
- 3 Å bekjempe prisstigning
- 4 Å beskytte ytringsfriheten

FORTSATT KORT 12

V72 Og nest viktigst?

- 1 Å OPPRETTHOLDE LOV OG ORDEN I SAMFUNNET
- 2 Å GI FOLK MER Å SI I VIKTIGE POLITISKE AVGJØRELSE
- 3 Å BEKJEMPE DE PRISSTIGNING
- 4 Å BESKYTTE YTRINGSFRIHETEN

VIS KORT 13

V73 Her er enda en liste over ulike mål vi kan ha for landet vårt de neste ti årene. Hvilket av disse målene synes du er viktigst?

- 1 En stabil økonomi
- 2 Utvikling mot et mindre upersonlig og et mer menneskelig samfunn
- 3 Utvikling mot et samfunn der ideer er viktigere enn penger
- 4 Kampen mot kriminalitet

FORTSATT KORT 13

- V74 Og nest viktigst?
1 EN STABIL ØKONOMI
2 UTVIKLING MOT ET MINDRE UPERSONLIG OG ET MER MENNESKELIG SAMFUNN
3 UTVIKLING MOT ET SAMFUNN DER IDEER ER VIKTIGERE ENN PENGER
4 KAMPEN MOT KRIMINALITET
- V75 Vi håper naturligvis alle at det ikke skal bli noen ny krig, men dersom det skulle skje, ville du da være villig til å slåss for landet vårt?
MED Å SLÅSS FOR LANDET MENES Å YTE MOTSTAND, MILITÆRT ELLER IKKE-VOLDELIG.
1 JA
2 NEI
- V76 Jeg skal nå lese opp noen endringer i vår levemåte. Dersom betydningen arbeidet har i våre liv blir redusert, mener du det ville være bra, dårlig, eller at det ikke ville spilt noen rolle for deg? (1= bra, 2 = dårlig, 3 = spiller ingen rolle)
- V77 Dersom det blir lagt mer vekt på den teknologiske utviklingen, mener du det ville være bra, dårlig, eller at det ikke ville spilt noen rolle for deg? (1= bra, 2 = dårlig, 3 = spiller ingen rolle)
- V78 Dersom det blir større respekt for autoriteter, mener du det ville være bra, dårlig, eller at det ikke ville spilt noen rolle for deg? (1= bra, 2 = dårlig, 3 = spiller ingen rolle)
- V79 Dersom det blir lagt større vekt på familieliv, mener du det ville være bra, dårlig, eller at det ikke ville spilt noen rolle for deg? (1= bra, 2 = dårlig, 3 = spiller ingen rolle)

VIS KORT 14

Nå skal jeg kort beskrive noen forskjellige personer. I hvilken grad synes du disse personene ligner på deg selv? Synes du at de er veldig lik deg, lik deg, noe lik deg, litt lik deg, ikke lik deg, eller ikke lik deg i det hele tatt? Det er viktig for denne personen...

(1 = veldig lik meg, 2 = lik meg, 3 = noe lik meg, 4 = litt lik meg, 5 = ikke lik meg, 6 = ikke lik meg i det hele tatt)

- V80 ...å tenke ut nye ideer, være kreativ og gjøre ting på sin egen måte.
V81 ...å være rik, ha mye penger og dyre ting.
V82 ...å leve i trygge omgivelser og unngå alt som kan være farlig.
V83 ...å ha det gøy og skjemme bort seg selv.
V84 ...å hjelpe menneskene rundt seg og sørge for at de har det bra.
V85 ...å være fremgangsrik og bli anerkjent av andre mennesker for sine prestasjoner.
V86 ...å ha opplevelser, ta sjanser og leve et spennende liv.
V87 ...å alltid oppføre seg korrekt og unngå å gjøre ting som folk ville mene var galt.
V88 ...å ta vare på naturen og verne om miljøet.
V89 ...å ta vare på tradisjoner og følge de skikken man har lært av familie eller religion.
- V90 På lang sikt, tror du den teknologiske utviklingen vil hjelpe eller skade menneskeheten?
1 VIL HJELPE
2 VIL SKADE
3 BEGGE DELER

VIS KORT 15

Nå skal jeg lese noen påstander om vitenskap og teknologi. Kan du si hvor enig eller uenig du er i hver av påstandene på en skala fra 1 til 10, hvor 1 betyr at du er helt uenig og 10 betyr at du er helt enig?

- V91 Vitenskap og teknologi gjør livene våre sunnere, lettere og mer behagelige.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Helt uenig Helt enig
- V92 Vitenskap og teknologi vil føre til at neste generasjon får flere muligheter.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Helt uenig Helt enig
- V93 Vitenskap og teknologi fører til at vår levemåte forandrer seg for fort.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Helt uenig Helt enig
- V94 Vi stoler for mye på vitenskapen og for lite på religiøse overbevisninger.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Helt uenig Helt enig
- V95 Hvor interessert vil du si at du er i politikk? Er du svært interessert, noe interessert, ikke særlig interessert eller ikke interessert i det hele tatt?
1 SVÆRT INTERESSERT
2 NOE INTERESSERT
3 IKKE SÆRLIG INTERESSERT
4 IKKE INTERESSERT I DET HELE TATT

VIS KORT 16

Jeg skal nå lese opp en del former for politiske handlinger som folk kan delta i. Kan du for hver av dem fortelle om du faktisk har vært med på det noen gang, om du kan tenke deg å være med på det, eller om du aldri under noen omstendigheter vil være med på det?

(1 = har vært med, 2 = kan tenke meg å være med, 3 = vil aldri under noen omstendighet være med)

- V96 Skrive under på en underskriftsliste
V97 Delta i kjøpsboikott
V98 Delta i lovlige demonstrasjoner

Har du gjort noe av det følgende i løpet av de siste fem årene?
(1 = har gjort, 2 = har ikke gjort)

- V100 Skrevet under på en underskriftsliste
V101 Deltatt i kjøpsboikott
V102 Deltatt i lovlige demonstrasjoner

VIS KORT 17

V104 Her er to utsagn som noen ganger nevnes når det diskuteres miljø og økonomisk vekst. Hvilket av dem kommer nærmest ditt syn?

- 1 Beskyttelse av miljøet bør prioriteres, selv om det kan føre til mindre økonomisk vekst og til noe tap av arbeidsplasser.
- 2 Økonomisk vekst og nye arbeidsplasser bør prioriteres, selv om miljøet til en viss grad blir skadelidende.

VIS KORT 18

Jeg skal nå lese opp noen utsagn om miljø. Vil du for hvert utsagn fortelle om du er helt enig, noe enig, noe uenig eller helt uenig?

(1 = helt enig, 2 = noe enig, 3 = noe uenig, 4 = helt uenig)

- V105 Jeg vil gå med på lavere lønn hvis jeg er sikker på at pengene blir brukt til å forhindre forurensning av miljøet.
- V106 Jeg vil gå med på skatteøkning dersom den ekstra skatten blir brukt til å forhindre forurensning av miljøet.
- V107 Myndighetene bør redusere forurensningen av miljøet, men det må ikke koste meg noe.

VIS KORT 19

Jeg skal nå lese opp noen miljøproblemer som finnes i mange samfunn. Hvor alvorlige synes du disse problemene er der du bor? Synes du de er svært alvorlige, ganske alvorlige, ikke særlig alvorlige eller ikke alvorlige i det hele tatt?

(1 = svært alvorlig, 2 = ganske alvorlig, 3 = ikke særlig alvorlig, 4 = ikke alvorlig i det hele tatt)

MED "DER DU BOR" MENES IOS LOKALMILJØ / NÆROMRÅDE

- V108 Dårlig vannkvalitet
- V109 Dårlig luftkvalitet
- V110 Dårlig kvalitet på kloakkanlegg og sanitære forhold

FORTSATT KORT 19

Dersom vi ser på verden som helhet, hvor alvorlige synes du at de følgende miljøproblemene er? Synes du de er svært alvorlige, ganske alvorlige, ikke særlig alvorlige eller ikke alvorlige i det hele tatt?

(1 = svært alvorlig, 2 = ganske alvorlig, 3 = ikke særlig alvorlig, 4 = ikke alvorlig i det hele tatt)

- V111 Global oppvarming eller drivhuseffekten
- V112 At plante- og dyrearter forsvinner og at det biologiske mangfoldet reduseres
- V113 Forurensning av elver, innsjøer og hav

VIS KORT 20

- V114 Når det gjelder politikk hører en ofte snakk om radikalisme og konservatisme, eller rett og slett "venstresiden" og "høyresiden". Hvor vil du plassere deg selv på denne skalaen som går fra 1 til 10, og hvor 1 er radikal og 10 konservativ?

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Radikal /								Konservativ /	
Venstresiden								Høyresiden	

- V115 Jeg skal nå beskrive en situasjon og vil gjerne vite hva du mener om den. Forestill deg to sekretærer på samme alder som gjør praktisk talt samme jobb. Den ene får vite at den andre tjener betydelig bedre. Den andre sekretæren, derimot, er raskere, mer effektiv og mer pålitelig i arbeidet. Synes du det er rettferdig eller urettferdig at den andre sekretæren er bedre betalt enn den ene?

- 1 RETTFERDIG
- 2 URETFERDIG

VIS KORT 21

Nå vil jeg gjerne vite ditt syn på ulike spørsmål. På de neste kortene finner du en del skalaer; jeg skal nå lese opp ytterpunktene på hver skala og ber deg i hvert tilfelle angi ditt syn ved å velge et tall på skalaen.

V116

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Det bør bli større likhet mellom folks inntekter							Vi trenger større inntektsforskjeller som belønning for personlig innsats		

VIS KORT 22

V117

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Privat eiendomsrett til næringsliv og industri bør økes							Offentlig eiendomsrett til næringsliv og industri bør økes		

VIS KORT 23

V118

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Det offentlige bør ta større ansvar for å sikre at alle har det de trenger							Folk bør ta større ansvar for å klare seg selv		

VIS KORT 24

V119

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Konkurranse er sunt, det stimulerer folk til å arbeide hardt og utvikle nye ideer.							Konkurranse er skadelig det frembringer det verste i folk.		

VIS KORT 25

V120

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
På lang sikt gir hardt arbeid oftest suksess i livet							Hardt arbeid gir ikke nødvendigvis suksess. Suksess er mer et spørsmål om tilfeldigheter og forbindelser		

VIS KORT 26

V121

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Folk kan bare samle rikdom ved at det går ut over andre							Rikdommen kan øke slik at det blir nok til alle		

VIS KORT 27

- V122 Noen mennesker tror man kan bestemme over sin egen skjebne, mens andre tror at det er umulig å unnslippe en forutbestemt skjebne. Hva mener du? Bruk denne skalaen, hvor 1 betyr at alt er forutbestemt av skjebnen og 10 betyr at mennesket skaper sin egen skjebne.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Alt er forutbestemt av skjebnen								Mennesket skaper sin egen skjebne	

VIS KORT 28

- V123 Når alt kommer til alt, tror du at verden blir bedre eller dårligere av vitenskap og teknologi? Bruk denne skalaen, hvor 1 betyr "mye dårligere" og 10 betyr "mye bedre".

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Mye dårligere								Mye bedre	

- V124 Hva med folk fra andre land som kommer hit for å få jobb. Hvilken holdning bør det offentlige innta?

- 1 La alle som vil få komme
- 2 La folk komme så lenge det finnes ledige jobber
- 3 Sette en streng grense for antall utlendinger som kan komme hit
- 4 Forby at folk fra andre land kan komme hit

VIS KORT 29

Jeg vil nå spørre deg om hvor mye du stoler på ulike grupper av mennesker. Kan du for hver av gruppene fortelle om du stoler helt, stoler delvis, stoler ikke spesielt mye eller om du ikke stoler på dem i det hele tatt?

(1 = stoler helt på, 2 = stoler delvis på, 3 = stoler ikke spesielt mye på, 4 = stoler ikke på i det hele tatt)

- V125 Din familie
- V126 Dine naboer
- V127 Mennesker du kjenner personlig
- V128 Mennesker du møter for første gang
- V129 Mennesker som har en annen religion
- V130 Mennesker som har en annen nasjonalitet

VIS KORT 30

Jeg skal nå lese opp en del av de institusjonene vi har i samfunnet vårt. Kan du for hver institusjon jeg leser opp, fortelle meg om du har svært stor tiltro, ganske stor tiltro, ikke spesielt stor tiltro, eller ikke tiltro til den i det hele tatt?

(1 = svært stor tiltro, 2 = ganske stor tiltro, 3 = ikke spesielt stor tiltro, 4 = ikke tiltro i det hele tatt)

- V131 Kirken
- V132 Forsvaret
- V133 Avisene
- V134 Fjernsynet
- V135 Fagforeningene
- V136 Politiet
- V137 Domstolene

- V138 Regjeringen
- V139 Politiske partier
- V140 Stortinget
- V141 Offentlige etater
- V142 Store bedrifter
- V143 Miljøbevegelsen
- V144 Kvinnebevegelsen
- V145 Veldedighets- eller humanitære organisasjoner
- V146 EU
- V147 FN

VIS KORT 31

Jeg skal nå beskrive ulike typer politiske systemer. For hver enkelt, vil du si om det er en svært god, ganske god, ganske dårlig eller svært dårlig måte å styre landet på?
(1 = meget god, 2 = ganske god, 3 = ganske dårlig, 4 = meget dårlig)

- V148 Å ha en sterk leder som slipper å bry seg om Stortinget og politiske valg.
- V149 Å la eksperter, ikke myndighetene, ta avgjørelser ut fra det de tror er best for landet.
- V150 Å la forsvarsmakten styre.
- V151 Å ha et demokratisk politisk system.

VIS KORT 32

Man kan mene at mange saker er gode og ønskerverdige selv om de ikke er nødvendige for at et land skal være demokratisk. Hvor nødvendige mener du at følgende saker er for at man skal kunne si at et land er demokratisk? Bruk denne skalaen, hvor 1 betyr at det ikke er et nødvendig kjennetegn ved demokratiet, og 10 betyr at det er et nødvendig kjennetegn ved demokratiet.

V152	Myndighetene beskatter de rike og gir støtte til de fattige
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Ikke et nødvendig kjennetegn Et nødvendig kjennetegn
ved et demokrati ved et demokrati
V153	Religiøse ledere tolker lovene
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Ikke et nødvendig kjennetegn Et nødvendig kjennetegn
ved et demokrati ved et demokrati
V154	Folket velger sine ledere i frie valg
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Ikke et nødvendig kjennetegn Et nødvendig kjennetegn
ved et demokrati ved et demokrati
V155	Arbeidsledige får arbeidsledighetstrygd av staten
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Ikke et nødvendig kjennetegn Et nødvendig kjennetegn
ved et demokrati ved et demokrati
V156	Militæret tar over makten hvis regjeringen er inkompetent
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Ikke et nødvendig kjennetegn Et nødvendig kjennetegn
ved et demokrati ved et demokrati
V157	Borgerrettigheter beskytter folkets frihet mot undertrykkelse
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Ikke et nødvendig kjennetegn Et nødvendig kjennetegn

V158	ved et demokrati											ved et demokrati
	Landets økonomi er bra	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	Ikke et nødvendig kjennetegn ved et demokrati											Et nødvendig kjennetegn ved et demokrati
V159	Kriminelle blir hardt straffet	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	Ikke et nødvendig kjennetegn ved et demokrati											Et nødvendig kjennetegn ved et demokrati
V160	Folket kan forandre lovene gjennom folkeavstemninger	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	Ikke et nødvendig kjennetegn ved et demokrati											Et nødvendig kjennetegn ved et demokrati
V161	Kvinner har samme rettigheter som menn	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	Ikke et nødvendig kjennetegn ved et demokrati											Et nødvendig kjennetegn ved et demokrati

BRUK KORT 33

V162 Hvor viktig er det for deg å leve i et land med et demokratisk styresett? Bruk denne skalaen, hvor 1 betyr "ikke viktig i det hele tatt" og 10 betyr "svært viktig"?

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ikke viktig i det hele tatt								Svært viktig	

VIS KORT 34

V163 Hvor demokratisk vil du si at landet vårt er i dag? Bruk denne skalaen, hvor 1 betyr "ikke demokratisk i det hele tatt" og 10 betyr "fullstendig demokratisk".

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ikke demokratisk i det hele tatt								Fullstendig demokratisk	

V164 Hvor stor respekt mener du det er for menneskerettighetene i dagens Norge? Mener du at det er...

- 1 svært stor respekt,
- 2 ganske stor respekt,
- 3 ikke særlig stor respekt, eller
- 4 ingen respekt i det hele tatt?

V165 Har du hørt om Tusenårsmålene?

- 1 JA
- 2 NEI

VIS KORT 35

V166 I år 2000 ble lederne for alle verdens land enige om å prøve å løse de mest alvorlige globale problemene i vår tid. Målene for dette arbeidet kalles gjerne Tusenårsmålene. Jeg skal nå lese opp noen av disse problemene og vil at du skal fortelle hvilket av disse du mener er mest alvorlig for verden som helhet:

- 1 At mennesker lever i fattigdom og nød
- 2 At jenter og kvinner diskrimineres
- 3 Dårlige hygieniske forhold og smittsomme sykdommer
- 4 Utilstrekkelig utdanning
- 5 Miljøforurensning

V167 Og hvilket problem vil du si er det nest mest alvorlige for verden som helhet?

- 1 AT MENNESKER LEVER I FATTIGDOM OG NØD
- 2 AT JENTER OG KVINNER DISKRIMINERES
- 3 DÅRLIGE HYGIENISKE FORHOLD OG SMITTSOMME SYKDOMMER
- 4 UTILSTREKKELIG UTDANNELSE
- 5 MILJØFORURENSNING

V168 Hvilket av disse problemene mener du er mest alvorlig i Norge?

- 1 AT MENNESKER LEVER I FATTIGDOM OG NØD
- 2 AT JENTER OG KVINNER DISKRIMINERES
- 3 DÅRLIG HYGIENE OG SMITTSOMME SYKDOMMER
- 4 UTILSTREKKELIG UTDANNELSE
- 5 MILJØFORURENSNING

V169 Og hvilket problem vil du si er det nest mest alvorlige i Norge?

- 1 AT MENNESKER LEVER I FATTIGDOM OG NØD
- 2 AT JENTER OG KVINNER DISKRIMINERES
- 3 DÅRLIG HYGIENE OG SMITTSOMME SYKDOMMER
- 4 UTILSTREKKELIG UTDANNELSE
- 5 MILJØFORURENSNING

VIS KORT 36

Jeg skal nå lese opp en liste med flere globale problemer og målene som verdens ledere har satt opp for å redusere dem. Vil du for hvert av disse målene si hvor høyt du mener Norges ledere bør prioritere dem? Bør det gis aller høyeste prioritet, høy prioritet, middels prioritet eller lav prioritet?

(1 = aller høyeste prioritet, 2 = høy prioritet, 3 = middels prioritet, 4 = lav prioritet)

V170 Omtrent 25 % av verdens befolkning lever i ekstrem fattigdom og har mindre enn 7 kroner dagen å leve for. Målet er at denne andelen skal halveres innen 2015.

V171 I dag er det mer enn 130 millioner barn i skolealder som ikke går på skole. Målet er at alle barn skal få grunnskoleutdanning innen 2015.

V172 Av alle barn som blir født i verden, dør omkring 8 av 100 før de blir fem år. Målet er å redusere dette tallet med to tredjedeler innen 2015.

V173 Omkring fem millioner mennesker smittes av HIV/AIDS hvert år. Målet er å stoppe spredningen av HIV/AIDS.

V174 Omkring 840 millioner mennesker i verden bor i slumområder. Målet er at minst 100 millioner mennesker skal få en betydelig bedre bolig.

- V175 I 2003 ga Norge omtrent 0,4 % av landets inntekter i bistand til de aller fattigste landene i verden. Det tilsvarer ca. 1300 kroner per innbygger. Synes du dette er for lite, for mye, eller akkurat passe?
 NORGES SAMLEDE BISTAND VAR I 2003 OMTRENT 0,9 % AV LANDETS INNTEKTER
- 1 FOR LITE → V176
 - 2 AKKURAT PASSE → V177
 - 3 FOR MYE → V177

HVIS V175 = 1

- V176 Hvor mye synes du Norge burde bidra med i bistand til de aller fattigste landene?
- 1 Omtrent en og en halv gang så mye
 - 2 Omtrent dobbelt så mye
 - 3 Omtrent tre ganger så mye
 - 4 Omtrent fire ganger så mye
 - 5 Mer enn fire ganger så mye

- V177 Ville du vært villig til å betale mer i skatt for å øke Norges bistand til fattige land?
- 1 JA
 - 2 NEI

VIS KORT 37

- V178 Med tanke på de ulike problemene som finnes i vårt eget land, synes du at Norge bør prioritere å redusere fattigdommen i verden, eller bør vi prioritere å løse våre egne problemer? Svar ved hjelp av denne skalaen, hvor 1 betyr at første prioritet er å redusere fattigdommen i verden og 10 betyr at første prioritet er å løse landets egne problemer.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Første prioritet er å redusere fattigdommen i verden							Første prioritet er å løse landets egne problemer		

VIS KORT 38

En del mennesker mener at visse typer problemer håndteres best ved å la FN eller regionale organisasjoner ta hånd om dem. Andre mener at det er bedre at nasjonale styresmakter selv tar seg av dem. Jeg skal nå lese opp noen slike problemer. Vil du for hvert av dem fortelle om du mener de bør håndteres av de berørte landene, av en regional organisasjon, eller av FN?
 (1 = de nasjonale styresmakter, 2 = regionale organisasjoner, 3 = FN)

- V179 Bevare og sikre fred
 V180 Beskytte miljøet
 V181 Hjelp til utviklingsland
 V182 Flyktningsspørsmål
 V183 Menneskerettigheter

- V184 Nå skal vi gå over til et helt annet emne.
 Hvor ofte tenker du på meningen med livet? Ofte, av og til, sjelden eller aldri?
- 1 OFTE
 - 2 AV OG TIL
 - 3 SJELDEN
 - 4 ALDRI

- V185a Tilhører du en religion eller et bestemt kirkesamfunn?
- 1 JA → V185B
 - 2 NEI → V186

HVIS V185A = 1

V185b Hvilken religion eller kirkesamfunn tilhører du?

- 1 ROMERSK KATOLSK
- 2 DEN NORSKE KIRKE
- 3 ORTODOKS (RUSSISK/GRESK/ETC.)
- 4 JØDISK
- 5 MUSLIMSK
- 6 HINDUISTISK
- 7 BUDDHISTISK
- 8 FRIKIRKE (PROTESTANTISK KIRKESAMFUNN UTENOM DNK)
- 9 ANDRE

VIS KORT 39

V186 Hvor ofte deltar du i gudstjenester med unntak av bryllup, begravelse og dåp?

- 1 Mer enn en gang i uken
- 2 En gang i uken
- 3 En gang i måneden
- 4 I jule- eller påskehøytidene
- 5 En gang i året (utenom jule- eller påskehøytidene)
- 6 Mindre enn en gang i året
- 7 Aldri, nesten aldri

V187 Uansett om du går i kirken eller ikke, vil du si du er....

- 1 en religiøs person,
- 2 ikke en religiøs person, eller
- 3 overbevist ateist?

Vil du si at Den norske kirke, eller det trossamfunn du tilhører, generelt sett gir tilstrekkelige svar på...

(1 = ja, 2 = nei)

HVIS IO IKKE TILHØRER DNK ELLER NOE ANNET TROSSAMFUNN, SVAR UT FRA DNK

V188 det enkelte menneskets moralske problemer og behov?

V189 problemer i familielivet?

V190 folks åndelige behov?

V191 de sosiale problemene i dagens samfunn?

VIS KORT 40

V192 Hvor viktig vil du si at Gud er i ditt liv? Vennligst svar ved hjelp av denne skalaen, hvor 10 betyr "svært viktig" og 1 betyr "ingen betydning".

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ingen betydning								Svært viktig	

V193 Setter du noen gang av tid til bønn, meditasjon, kontemplasjon (selvfordypelse) eller noe lignende?

- 1 JA
- 2 NEI

VIS KORT 41

Jeg vil nå at du skal ta stilling til noen påstander. Vil du for hvert utsagn si om du er helt enig, noe enig, verken enig eller uenig, noe uenig eller helt uenig?

(1 = helt enig, 2 = noe enig, 3 = verken enig eller uenig, 4 = noe uenig, 5 = helt uenig)

V194 Politikere som ikke tror på Gud er ikke egnet til å inneha statlige eller kommunale politiske verv.

V195 Religiøse ledere bør ikke påvirke hvordan folk stemmer i politiske valg.

V196 Det ville vært bedre for Norge om flere med sterk religiøs tro hadde statlige og kommunale politiske verv.

V197 Religiøse ledere bør ikke påvirke beslutningene til regjering og storting.

VIS KORT 42

Se på dette kortet og fortell for hver av de handlingene jeg leser opp, om du mener slike handlinger alltid kan rettferdiggjøres, aldri kan rettferdiggjøres, eller noe midt i mellom. Hvor på denne skalaen vil du plassere deg selv når det gjelder å rettferdiggjøre hver enkelt av disse handlingene?

V198	Å kreve offentlige goder som du ikke har rett til	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		Kan aldri rettferdiggjøres						Kan alltid rettferdiggjøres			

V199	La være å betale billetter på kollektive transportmidler som buss eller tog	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		Kan aldri rettferdiggjøres						Kan alltid rettferdiggjøres			

V200	Snyte på skatten dersom du har mulighet til det	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		Kan aldri rettferdiggjøres						Kan alltid rettferdiggjøres			

V201	At noen tar imot bestikklser i jobben sin	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		Kan aldri rettferdiggjøres						Kan alltid rettferdiggjøres			

V202	Homoseksualitet	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		Kan aldri rettferdiggjøres						Kan alltid rettferdiggjøres			

V203	Prostitusjon	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		Kan aldri rettferdiggjøres						Kan alltid rettferdiggjøres			

V204	Abort	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		Kan aldri rettferdiggjøres						Kan alltid rettferdiggjøres			

V205	Skilsmisse	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		Kan aldri rettferdiggjøres						Kan alltid rettferdiggjøres			

V206	Dødshjelp, det vil si å forkorte livet til en uhelbredelig syk	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		Kan aldri rettferdiggjøres						Kan alltid rettferdiggjøres			

V207	Selv mord	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		Kan aldri rettferdiggjøres						Kan alltid rettferdiggjøres			

V208	At en mann slår sin kone	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		Kan aldri rettferdiggjøres						Kan alltid rettferdiggjøres			

- V209 Hvor stolt er du over å være norsk? Er du svært stolt, noe stolt, ikke spesielt stolt eller ikke stolt overhodet?
- 1 SVÆRT STOLT
 - 2 NOE STOLT
 - 3 IKKE SPESIELT STOLT
 - 4 IKKE STOLT OVERHODET
 - 5 ER IKKE NORSK

VIS KORT 43

Folk har ulike syn på seg selv og hvilket forhold de har til den øvrige verden. Vil du for hver av de følgende påstandene fortelle om du er helt enig, noe enig, noe uenig eller helt uenig?
(1 = helt enig, 2 = noe enig, 3 = noe uenig, 4 = helt uenig)

- V210 Jeg ser på meg selv som en verdensborger
V211 Jeg ser på meg selv som en del av mitt lokalsamfunn
V212 Jeg ser på meg selv som et medlem av nasjonen Norge
V213 Jeg ser på meg selv som europeer
V214 Jeg ser på meg selv som et selvstendig og uavhengig menneske

Er din mor eller far innvandrere til Norge? Vennligst svar for hver og en av dem.
(1 = innvandrer, 2 = ikke innvandrer).

- V215 Mor
V216 Far

Hva mener du om følgende krav for at noen skal få innvilget norsk statsborgerskap? Synes du det er svært viktig, ganske viktig eller ikke viktig...
(1 = svært viktig, 2 = ganske viktig, 3 = ikke viktig)

- V217 å ha norsk avstamning?
V218 å være født i Norge?
V219 å følge norske skikker og tradisjoner?
V220 å følge norske lover?

VIS KORT 44

- V221 Mener du at etnisk mangfold er ødeleggende for landets enhet, eller mener du at etnisk mangfold er berikende? Bruk denne skalaen som går fra 1 til 10, hvor 1 betyr at etnisk mangfold er ødeleggende for landets enhet og 10 betyr at etnisk mangfold er berikende.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Etnisk mangfold er ødeleggende for landets enhet								Etnisk mangfold er berikende	

- V222 Hvilket språk snakker du vanligvis hjemme?
- 1 NORSK
 - 2 ANNET SPRÅK

Folk bruker ulike medier eller kilder for å få greie på hva som skjer i Norge og i andre deler av verden. Har du den siste uken brukt noen av de følgende måtene å få slik informasjon på?
(1 = ja, har brukt siste uke, 2 = nei, har ikke brukt siste uke)

- V223 Dagsavis
- V224 Nyhetssending på radio eller fjernsyn
- V225 Tidsskrift eller ukeblad
- V226 Lengre reportasje på radio eller fjernsyn
- V227 Bøker
- V228 Internett og e-post
- V229 Pratet med venner eller kollegaer

- V230 Hvor ofte bruker du en PC?
- 1 Aldri
 - 2 Av og til
 - 3 Jevnlige
 - 4 VET IKKE HVA EN PC ER

VIS KORT 45

- V231 Dersom det var Stortingsvalg i morgen, hvilket parti ville du stemt på?
- 01 Det norske Arbeiderparti (DNA)
 - 02 Fremskrittspartiet (FrP)
 - 03 Høyre (H)
 - 04 Kristelig Folkeparti (KrF)
 - 05 Rød Valgallianse (RV)
 - 06 Senterpartiet (SP)
 - 07 Sosialistisk Venstreparti (SV)
 - 08 Venstre (V)
 - 09 Andre
 - 10 Har ikke stemmerett
 - 11 VIL IKKE SVARE / VIL IKKE STEMME
 - 12 VET IKKE → V231a

FORTSATT KORT 45

HVIS V231 = 99

- V231a Hvilket parti tiltaler deg mest?
- 01 Det norske Arbeiderparti (DNA)
 - 02 Fremskrittspartiet (FrP)
 - 03 Høyre (H)
 - 04 Kristelig Folkeparti (KrF)
 - 05 Rød Valgallianse (RV)
 - 06 Senterpartiet (SP)
 - 07 Sosialistisk Venstreparti (SV)
 - 08 Venstre (V)
 - 09 Andre
 - 10 Har ikke stemmerett
 - 11 VIL IKKE SVARE / VIL IKKE STEMME
 - 12 VET IKKE

FORTSATT KORT 45

V232 Dersom det var Stortingsvalg i morgen, hvilket parti ville da vært ditt andrevalg?

- 01 Det norske Arbeiderparti (DNA)
- 02 Fremskrittspartiet (FrP)
- 03 Høyre (H)
- 04 Kristelig Folkeparti (KrF)
- 05 Rød Valgallianse (RV)
- 06 Senterpartiet (SP)
- 07 Sosialistisk Venstreparti (SV)
- 08 Venstre (V)
- 09 Andre
- 10 Har ikke stemmerett
- 11 VIL IKKE SVARE / VIL IKKE STEMME
- 12 VET IKKE

FORTSATT KORT 45

V233 Hvilket parti ville du aldri stemt på?

- 01 Det norske Arbeiderparti (DNA)
- 02 Fremskrittspartiet (FrP)
- 03 Høyre (H)
- 04 Kristelig Folkeparti (KrF)
- 05 Rød Valgallianse (RV)
- 06 Senterpartiet (SP)
- 07 Sosialistisk Venstreparti (SV)
- 08 Venstre (V)
- 09 Andre
- 10 Har ikke stemmerett
- 11 VIL IKKE SVARE / VIL IKKE STEMME
- 12 VET IKKE

V234 Stemte du ved siste Stortingsvalg?

- 1 JA
- 2 NEI

BAKGRUNNSINFORMASJON

V238 Hva er din høyeste fullførte utdanning?

HVIS STUDENT, KOD DET NIVÅ IO FORVENTER Å FULLFØRE

- 1 INGEN FORMELL UTDANNELSE
- 2 UFULLSTENDIG GRUNNSKOLE
- 3 FULLFØRT GRUNNSKOLE
- 4 UFULLSTENDIG VIDEREgående skole: TEKNISK/YRKESFAGLIG
- 5 FULLFØRT VIDEREgående skole: TEKNISK/YRKESFAGLIG
- 6 UFULLSTENDIG VIDEREgående skole: ALLMENNfaglig
- 7 FULLFØRT VIDEREgående skole: ALLMENNfaglig
- 8 NOE HØYSKOLE-/UNIVERSITETSUTDANNELSE, UTEN GRAD
- 9 HØYSKOLE-/UNIVERSITETSUTDANNELSE, MED GRAD

V239 Hvor gammel var du da du var ferdig med utdannelsen din? Ta ikke med eventuell lærlingtid. HVIS IO IKKE HAR AVSLUTTET UTDANNELSEN ENNÅ: HVOR GAMMEL VIL DU VÆRE NÅR DU AVSLUTTER UTDANNELSEN DIN?

_____ år

V240 Bor du sammen med dine foreldre?

- 1 JA
- 2 NEI

V241a Regner du deg selv i hovedsak som...

- 1 ansatt
- 2 selvstendig næringsdrivende
- 3 pensjonist / trygdet
- 4 husmor / hjemmeværende
- 5 skoleelev / student
- 6 arbeidsledig

V241b Har du for tiden noe inntektsgivende arbeid?

SOM INNTEKTSGIVENDE ARBEID REGNES OGSÅ ARBEID SOM UTFØRES AV FAMILIEMEDLEM UTEN FAST AVTALT LØNN PÅ GÅRDSBRUK, I FORRETNING OG I FAMILIEBEDRIFT ELLERS.

ARBEID PÅ EN TIME ELLER MER PER UKE SKAL REGNES MED.

- 1 JA → V241C
- 2 NEI → V241D

HVIS V241B = 1

V241c Hvor mange timer arbeider du vanligvis per uke?

ANTALL TIMER PER UKE: _____

HVIS V241B = 2

V241d Har du noen gang tidligere hatt inntektsgivende arbeid?

- 1 JA → V242
- 2 NEI → V248

VIS KORT 46

HVIS V241B = 1 ELLER V241D = 1

V242 Kan du si hvilken av de følgende stillingene du [har/hadde] sist?

HVIS V241D = 1: BRUK VIKTIGSTE TIDLIGERE YRKE SOM GRUNNLAG FOR SVARET.

- 1 Arbeidsgiver eller leder i en bedrift med mer enn 10 ansatte
- 2 Arbeidsgiver eller leder i en bedrift med mindre enn 10 ansatte
- 3 Profesjonelle yrker (advokater, revisorer, lærere o.l.)
- 4 Mellomnivå, ikke-manuelt arbeid (kontorarbeid o.l.)
- 5 Lavere nivå, ikke-manuelt arbeid (kontorarbeid o.l.)
- 6 Formann eller kontrollør
- 7 Faglært arbeider
- 8 Delvis faglært arbeider
- 9 Ufaglært arbeider
- 10 Arbeidsgiver eller selvstendig i jordbruket
- 11 Ansatt innen jordbruket
- 12 Ansatt i det norske forsvaret, sikkerhetspersonell
- 13 ALDRI HATT JOBB
- 14 Annet

HVIS V241B = 1 ELLER V241D = 1

V243 [Er/var] dette i offentlig sektor, privat sektor eller en ideell organisasjon?

HVIS V241D = 1: BRUK VIKTIGSTE TIDLIGERE YRKE SOM GRUNNLAG FOR SVARET.

- 1 OFFENTLIG SEKTOR
- 2 PRIVAT SEKTOR
- 3 PRIVAT IDEELL ORGANISASJON

VIS KORT 47

HVIS V241B = 1 ELLER V241D = 1

V244 [Er/var] dine arbeidsoppgaver hovedsakelig praktiske og manuelle, eller [er/var] de ikke det? Bruk denne skalaen fra 1 til 10, hvor 1 betyr at arbeidet [er/var] mest praktisk og manuelt, og 10 betyr at arbeidet ikke [er/var] mest praktisk og manuelt.
HVIS V241D = 1: BRUK VIKTIGSTE TIDLIGERE YRKE SOM GRUNNLAG FOR SVARET.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Mest praktisk og manuelt arbeid							Ikke mest praktisk og manuelt arbeid		

VIS KORT 48

HVIS V241B = 1 ELLER V241D = 1

V245 [Består/Bestod] dine arbeidsoppgaver mest av rutinearbeid eller mest av kreativt arbeid? Bruk denne skalaen fra 1 til 10, hvor 1 betyr mest rutinearbeid og 10 betyr mest kreativt arbeid.
HVIS V241D = 1: BRUK VIKTIGSTE TIDLIGERE YRKE SOM GRUNNLAG FOR SVARET.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Mest rutinepreget arbeid							Mest kreativt arbeid		

VIS KORT 49

HVIS V241B = 1 ELLER V241D = 1

V246 Hvor stor selvstendighet [har/hadde] du i ditt arbeid til å bestemme hvordan dine arbeidsoppgaver [skal/skulle] utføres? Bruk denne skalaen fra 1 til 10, hvor 1 betyr ingen selvstendighet og 10 betyr full selvstendighet.
HVIS V241D = 1: BRUK VIKTIGSTE TIDLIGERE YRKE SOM GRUNNLAG FOR SVARET

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ingen selvstendighet							Full selvstendighet		

HVIS V241B = 1 ELLER V241D = 1

V247 [Er/var] du arbeidsleder for andre i ditt arbeid?
1 JA
2 NEI

V248 Er du hovedforsørger i din husholdning?

1 JA → V251
2 NEI → V249

HVIS V248 = 2

V249 Har hovedforsørgeren for tiden noe inntektsgivende arbeid av minst 10 timers varighet pr. uke?
1 JA
2 NEI

VIS KORT 46 IGJEN

HVIS V248 = 2

V250 Hva [er/var] hovedforsørgerens (siste) hovedyrke?

- 1 Arbeidsgiver eller leder i en bedrift med mer enn 10 ansatte
- 2 Arbeidsgiver eller leder i en bedrift med mindre enn 10 ansatte
- 3 Profesjonelle yrker (advokater, revisorer, lærere o.l.)
- 4 Mellomnivå, ikke-manuelt arbeid (kontorarbeid o.l.)
- 5 Lavere nivå, ikke-manuelt arbeid (kontorarbeid o.l.)
- 6 Formann eller kontrollør
- 7 Faglært arbeider
- 8 Delvis faglært arbeider
- 9 Ufaglært arbeider
- 10 Arbeidsgiver eller selvstendig i jordbruket
- 11 Ansatt innen jordbruket
- 12 Ansatt i det norske forsvaret, sikkerhetspersonell
- 13 Aldri hatt jobb
- 14 Annet

V251 Hvordan var familiens økonomi det siste året? Var det slik at dere...

- 1 sparte penger,
- 2 klarte dere akkurat,
- 3 brukte noen sparepenger
- 4 brukte dere både sparepenger og lånte penger

V252 Folk betrakter seg selv noen ganger som tilhørende overklassen, øvre middelklasse, lavere middelklasse, øvre arbeiderklasse eller lavere arbeiderklasse. Hvilken av disse gruppene vil du si at du tilhører?

- 1 OVERKLASSEN
- 2 ØVRE MIDDELKLASSE
- 3 LAVERE MIDDELKLASSE
- 4 ØVRE ARBEIDERKLASSE
- 5 LAVERE ARBEIDERKLASSE

V253 Hva vil du anslå husholdningens samlede brutto årlige inntekt til i 2006? Rundt av til nærmeste 1000 kr.

HVIS IO HAR PROBLEMER MED Å SVARE, BE OM SVAR I NÆRMESTE 10000 KR.

ETTER AVSLUTTET DATAINNSAMLING GRUPPERES INNTEKTENE I 10 LIKE STORE GRUPPER, OG HVERT IO FÅR ET TALL FRA 1 TIL 10 SOM ANGIR HVILKEN INNTEKTSGRUPPE HAN/HUN TILHØRER.

KODES AV INTERVJUER:

V254 Under intervjuet var IO:

- 1 Veldig interessert
- 2 Noe interessert
- 3 Ikke interessert

V255 Hvor mange innbyggere er det på stedet eller byen der IO bor?

- 1 Under 2000 innbyggere
- 2 2000-5000 innbyggere
- 3 5000-10000 innbyggere
- 4 10000-20000 innbyggere
- 5 20000-50000 innbyggere
- 6 50000-100000 innbyggere
- 7 Over 100000 innbyggere

Appendix G: Response Cards

KORT 1

Svært viktig

Ganske viktig

Ikke særlig viktig

Ikke viktig i det hele tatt

KORT 2

Selvstendighet

Hardt arbeid

Ansvarsfølelse

Fantasi

Toleranse og respekt for andre mennesker

Sparsommelighet

Besluttsomhet

Religiøs tro

Uselviskhhet

Lydighet

KORT 3

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Svært utilfreds

Svært tilfreds

KORT 4

Narkomane

Personer av en annen rase

Personer som har AIDS

Innvandrere

Homoseksuelle

Personer med en annen religion

Alkoholikere

Ugifte samboere

Personer som snakker et annet språk

Muslim

KORT 5

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Overhodet ingen

En hel del

KORT 6

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

**Folk flest ville
forsøke å
utnytte meg**

**Folk flest ville
forsøke å være
rimelige og
rettferdige**

KORT 7

God lønn, slik at du slipper å bekymre deg for penger

En sikker jobb, uten risiko for å bli arbeidsledig

Arbeide med mennesker du liker

Et betydningsfullt arbeid som gir deg følelsen av å utrette noe

KORT 8

Helt enig

Noe enig

Verken enig eller uenig

Noe uenig

Helt uenig

KORT 9

Helt enig

Noe enig

Noe uenig

Helt uenig

KORT 10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Svært utilfreds

Svært tilfreds

KORT 11

Å opprettholde høy økonomisk vekst

Å sørge for at landet har et sterkt forsvar

Å gi folk mer å si i avgjørelser på jobben og i lokalsamfunnet

Å forsøke å gjøre by og land penere

KORT 12

Å opprettholde lov og orden i samfunnet

Å gi folk mer å si i viktige politiske avgjørelser

Å bekjempe prisstigning

Å beskytte ytringsfriheten

KORT 13

En stabil økonomi

Utvikling mot et mindre upersonlig og et mer menneskelig samfunn

Utvikling mot et samfunn der ideer er viktigere enn penger

Kampen mot kriminalitet

KORT 14

Veldig lik meg

Lik meg

Noe lik meg

Litt lik meg

Ikke lik meg

Ikke lik meg i det hele tatt

KORT 15

10

Helt enig

KORT 16

Vil aldri under noen omstendighet være med

KORT 17

Beskyttelse av miljøet bør prioriteres,
selv om det kan føre til mindre
økonomisk vekst og til noe tap av
arbeidsplasser

Økonomisk vekst og nye arbeidsplasser
bør prioriteres, selv om miljøet til en viss
grad blir skadelidende

KORT 18

Helt enig

Noe enig

Noe uenig

Helt uenig

KORT 19

Svært alvorlig

Ganske alvorlig

Ikke særlig alvorlig

Ikke alvorlig i det hele tatt

KORT 20

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

**Radikal /
Venstresiden**

**Konservativ /
Høyresiden**

KORT 21

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Det bør bli større
likhet mellom folks
inntekter

Vi trenger større
inntektsforskjeller
som belønning for
personlig innsats

KORT 22

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Privat eiendomsrett
til næringsliv og
industri bør økes

Offentlig eiendomsrett
til næringsliv og
industri bør økes

KORT 23

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Det offentlige bør ta
større ansvar for å
sikre at alle har det
de trenger

Folk bør ta større
ansvar for å
klare seg selv

KORT 24

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Konkurranse er sunt,
det stimulerer folk til
å arbeide hardt og
utvikle nye ideer

Konkurranse er skadelig,
det frembringer det
verste i folk

KORT 25

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

På lang sikt gir hardt arbeid oftest suksess i livet

Hardt arbeid gir ikke nødvendigvis suksess. Suksess er mer et spørsmål om tilfeldigheter og forbindelser

KORT 26

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Folk kan bare samle rikdom ved at det går ut over andre

Rikdommen kan øke slik at det blir nok til alle

KORT 27

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

**Alt er forutbestemt
av skjebnen**

**Mennesket skaper
sin egen skjebne**

KORT 28

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Mye dårligere

Mye bedre

KORT 29

Stoler helt på

Stoler delvis på

Stoler ikke spesielt mye på

Stoler ikke på i det hele tatt

KORT 30

Svært stor tiltro

Ganske stor tiltro

Ikke spesielt stor tiltro

Ikke tiltro i det hele tatt

KORT 31

Meget god

Ganske god

Ganske dårlig

Meget dårlig

KORT 32

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

**Ikke et nødvendig
kjennetegn ved et
demokrati**

**Et nødvendig
kjennetegn ved et
demokrati**

KORT 33

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ikke viktig i det hele tatt								Svært viktig	

KORT 34

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ikke demokratisk i det hele tatt								Fullstendig demokratisk	

KORT 35

At mennesker lever i fattigdom og nød

At jenter og kvinner diskrimineres

Dårlige hygieniske forhold og smittsomme sykdommer

Utilstrekkelig utdanning

Miljøforurensning

KORT 36

Aller høyeste prioritet

Høy prioritet

Middels prioritet

Lav prioritet

KORT 37

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Første prioritet er
å redusere fattig-
dommen i verden

Første prioritet er
å løse landets
egne problemer

KORT 38

De nasjonale styresmakter

Regionale organisasjoner

FN

KORT 39

Mer enn en gang i uken

En gang i uken

En gang i måneden

I jule- eller påskehøytidene

En gang i året (utenom jule- eller påskehøytidene)

Mindre enn en gang i året

Aldri, nesten aldri

KORT 40

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Ingen betydning

Svært viktig

KORT 41

Helt enig

Noe enig

Verken enig eller uenig

Noe uenig

Helt uenig

KORT 42

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

**Kan aldri
rettferdiggjøres**

**Kan alltid
rettferdiggjøres**

KORT 43

Helt enig

Noe enig

Noe uenig

Helt uenig

KORT 44

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

**Etnisk mangfold
er ødeleggende
for landets enhet**

**Etnisk mangfold
er berikende**

KORT 45

Det norske Arbeiderparti (DNA)

Fremskrittspartiet (FrP)

Høyre (H)

Kristelig Folkeparti (KrF)

Rød Valgallianse (RV)

Senterpartiet (SP)

Sosialistisk Venstreparti (SV)

Venstre (V)

Andre

KORT 46

Arbeidsgiver eller leder i en bedrift med mer enn 10 ansatte

Arbeidsgiver eller leder i en bedrift med mindre enn 10 ansatte

Profesjonelle yrker (advokater, revisorer, lærer, o.l.)

Mellomnivå, ikke-manuelt arbeid (kontorarbeid o.l.)

Lavere nivå, ikke-manuelt arbeid (kontorarbeid o.l.)

Formann eller kontrollør

Faglært arbeider

Delvis faglært arbeider

Ufaglært arbeider

Arbeidsgiver eller selvstendig i jordbruket

Ansatt innen jordbruket

Ansatt i det norske forsvaret, sikkerhetspersonell

Annet

KORT 47

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Mest praktisk og manuelt arbeid					Ikke mest praktisk og manuelt arbeid				

KORT 48

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Mest rutinepreget arbeid					Mest kreativt arbeid				

KORT 49

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Ingen selvstendighet

Full selvstendighet